

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om vissa areal- och djurbaserade stöd

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om vissa areal- och djurbaserade stöd (RP 165/2022 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Motion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

- åtgärdsmotion AM 18/2019 rd Ville Tavio saf. Åtgärdsmotion om utfärdande av en förordning om stöd till småbrukare för 2020.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Katri Aho, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Martti Patjas, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Suvi Ruuska, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Riikka Knaapi, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Jyri Inha, finansministeriet
- gruppchef Olli Niskanen, Naturresursinstitutet
- ledande expert Susanna Jansson, Livsmedelsverket
- ledande expert Kirsi Kankaanpää, Livsmedelsverket
- ledande expert Kirsti Tuumi, Livsmedelsverket
- landsbygdschef Petri Puustinen, Nystadsregionens landsbygdstjänster
- enhetschef Kari Kivikko, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland
- intressebevakningsdirektör Susann Rännäri, Förbundet för Ekologisk Odling rf
- jurist Kimmo Tammi, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- verkställande direktör Harri Mäki vuokko, ProAgria Keskusten Liitto ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- miljöministeriet
- Livsmedelsverket
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten

Betänkande JsUB 14/2022 rd

- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland
- landsbygdssekreterare Erkki Leppänen, Pihtipudas stad
- Djurskyddet Finland rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Suomen vesipuhveliyhdistys ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf
- Sotkamo kommuns landsbygdstjänster.

Inget yttrande av

- Skatteförvaltningen, Enheten för utredning av grå ekonomi
- Baltic Sea Action Group.

PROPOSITIONEN OCH ÅTGÄRDSMOTIONEN

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas tre nya lagar: en lag om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare, en lag om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling och en lag om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd. Alla de föreslagna lagarna hänför sig till reformen av Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik och till den nya EU-lagstiftning som gäller finansieringsperioden 2023–2027. Genom lagarna utfärdas bestämmelser som kompletterar EU-lagstiftningen till den del genomförandet av den förutsätter nationell reglering.

I propositionen föreslås en ny lag om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare. Den ska innehålla bestämmelser om stödsystem som i sin helhet finansieras med medel från Europeiska garantifonden för jordbruket och som ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken för 2023–2027. Lagen föreslås innehålla bestämmelser om förutsättningar för beviljande och utbetalning av stöd och bidrag som hör till dess tillämpningsområde. Med stöd av lagen kan aktiva jordbrukare beviljas grundläggande inkomststöd, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, stöd för miljösystem samt produktionskopplade inkomststöd (bidrag för dikor och mjölkkor, bidrag för tjurar, bidrag för nötkreatur i yttre skärgården, bidrag för slaktkvigor, bidrag för tackor, bidrag för hongetter, bidrag för slaktlamm och slaktkillingar, bidrag för stärkelsepotatis och bidrag för specialväxter). Av de nämnda stödformerna motsvarar det grundläggande inkomststödet det nuvarande grundstödet, dock så att stödrättigheterna frångås. En ny stödform som föreslås bli införd är stödet för miljösystem, vilket är obligatoriskt för medlemsstaterna men frivilligt för jordbrukarna. Stödet för miljösystem är ett stödsystem som helt finansieras av Europeiska unionen för att främja miljön, klimatet och djurens välbefinnande. En annan ny stödform som föreslås bli införd är det för medlemsstaterna obligatoriska omfördelningsinkomststödet, som kan betalas för högst 50 hektar per stödsökande. Samtidigt upphävs den gällande lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket. De förordningar av statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet samt de föreskrifter av Livsmedelsverket som har utfärdats med stöd av den lagen fortsätter emellertid att gälla.

I propositionen föreslås också att det stiftas en ny lag om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling, med bestämmelser om vissa ersättningar som delfinansieras med medel från Europeiska

Betänkande JsUB 14/2022 rd

jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och som ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken för 2023–2027. Lagen föreslås innehålla bestämmelser om förutsättningar för beviljande och utbetalning av ersättningar som hör till dess tillämpningsområde samt bestämmelser om förbindelser och avtal som anknyter till vissa ersättningar. Med stöd av lagen är det möjligt att bevilja miljöersättning, kompensationsersättning, ersättning för ekologisk produktion, ersättning för djurens välbefinnande, ersättning för icke-produktiva investeringar och ersättning för jordbruksrådgivningstjänster. För närvarande föreskrivs det om de ovannämnda ersättningarna i den gällande lagen om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare, vilken upphävs i sammanhanget. De förordningar av statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet samt de föreskrifter av Livsmedelsverket som har utfärdats med stöd av den lagen fortsätter emellertid att gälla.

I propositionen föreslås en ny lag om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd. Lagen ska tillämpas på verkställigheten av stöd och ersättningar som beviljas enligt den föreslagna lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare, den föreslagna lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling och den gällande lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen. I den föreslagna lagen föreskrivs det centralt om olika myndigheters uppgifter och behörighet, om förfarandet vid ansökan om stöd, om behandlingen av stödansökan hos myndigheten och beslutsfattandet, om tillsynen samt om återbetalning och återkrav av stöd. Dessutom föreskrivs i den föreslagna lagen bland annat om avgift för beslut, myndighetens rätt att få uppgifter samt ändringssökande. Avsikten är dock inte att ändra till exempel rådande behörighetsfördelning mellan myndigheterna. Nytt jämfört med de nuvarande förfarandena är att det ska införas bestämmelser bland annat om elektronisk ansökan om stöd och om införande av arealmonitorering vid verkställighet av stödsystem. Eftersom EU-lagstiftningen inte längre kommer att innehålla lika detaljerade bestämmelser som nu om till exempel tillsynspåföljder, lyfts behövliga grundläggande bestämmelser in i lagen till dessa delar. Samtidigt upphävs lagen om verkställighet av jordbruksstöd, dock så att de förordningar av statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet samt de föreskrifter av Livsmedelsverket som har utfärdats med stöd av den lagen fortsätter att gälla.

I lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen görs ändringar som behövs med anledning av de föreslagna nya lagarna om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare och verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2023.

Åtgärdsmotionen

AM 18/2019 rd. I åtgärdsmotionen föreslås det att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att utfärda en förordning om stöd till småbrukare för 2020.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen innehåller lagförslag om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare och om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling. Dessutom föreslås det att lagarna om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen och om verkställighet av vissa EU-stöd och vissa nationella jordbruksstöd ändras. Lagförslagen hänför sig till reformen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik och till den nya EU-lagstiftning som gäller finansieringsperioden 2023—2027. Genom dem genomförs huvudsakligen Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken för 2023—2027, nedan den strategiska planen, och verkställs kommissionens beslut om godkännande av planen (C(2022) 6022 final). Lagförslagen kompletterar EU-lagstiftningen till den del genomförandet av den förutsätter nationell reglering. Jord- och skogsbruksutskottet välkomnar varmt lagförslagen i propositionen och tillstyrker dem med vissa små ändringar. Samtidigt vill utskottet lyfta fram omständigheter som bör beaktas vid verkställigheten av lagstiftningen och vid beredningen av förordningar som utfärdas med stöd av den.

Utskottet har i flera utlåtanden nyligen betonat livsmedelsförsörjningens betydelse vid väpnade konflikter, vid extrema väderförhållanden som blir vanligare i och med klimatförändringen och vid störningar där livsmedelsimporten försvåras eller förhindras (JsUU 15/2022 rd — E 41/2022 rd och JsUU 11/2022 rd — SRR 1/2022 rd). Att bedriva jordbruk i tillräcklig utsträckning och i ett så stort geografiskt område som möjligt bidrar till att förbättra livsmedelsförsörjningen och upprätthålla den infrastruktur som behövs för landsbygdens livskraft. Jordbruksmarkens andel av Finlands area är under tio procent, men dess existens har en avgörande betydelse för landsbygden i hela landet, landskapet på landsbygden, den biologiska mångfalden och näringsverksamheten. Enligt utskottet måste den inhemska livsmedelsproduktionen och livsmedelsförsörjningen tryggas under alla förhållanden. För att EU:s klimatmål och de nationella klimatmålen ska kunna nås måste jordbrukets förmåga att producera mat säkerställas och åtgärderna riktas så att de främjar jordbruksmarkens avkastning och företagens lönsamhet (JsUU 14/2022 rd — SRR 2/2022 rd). Jordbruksstöden bör vid sidan av aktiv matproduktion uppmuntra till klimatåtgärder. Med hjälp av Europeiska unionens direktstöd, ersättningarna för landsbygdsutveckling och de nationella stöden till jordbruket och trädgårdsodlingen upprätthålls jordbruket och husdjursskötseln, trädgårdsodlingen och övriga lantbruksnäringar, såsom renhushållningen. Dessutom främjas bevarandet av åkrar i odlingsbruk. Enligt utredning till utskottet har enbart de ändringar som gäller EU-finansierade stöd inte någon större inverkan på gårdarnas inkomstutveckling, om de nationella stöden förblir oförändrade. Gårdarnas inkomstutveckling är inte lika mycket beroende av stödsystemen som av utvecklingen av priserna på jordbruksprodukter och insatsvaror. Stödsystemen påverkar dock i betydande grad jordbrukets omvärld och därmed dess verksamhetsmöjligheter.

Beredningen av EU:s reform av jordbrukspolitiken har mer än tidigare fokuserat på miljö- och klimataspekter. Naturresursinstitutet har gjort en konsekvensbedömning av den strategiska planen. Enligt den bedöms genomförandet av planen i någon mån minska utsläppen i vattendragen från jordbruket när det gäller kväve, löslig fosfor och partikelfosfor. Erosionen på åkrarna beräknas också minska. Den biologiska mångfalden väntas öka, men ökningen varierar mellan olika grupper av organismer och mellan åtgärder med olika verkningsfullhet. Det har dock konstaterats att betesdjur har en positiv inverkan när det gäller att bevara åkrar och biologisk mångfald på ångar. Att klimatförändringen bromsas är också en förutsättning för jordbrukets kontinuitet. Jordbrukets utsläpp av växthusgaser bedöms minska något tack vare såväl nya åtgärder som skärpning av

Betänkande JsUB 14/2022 rd

nuvarande åtgärder och större målarealer. Minskningen utgör cirka 5,5 procent av jordbrukets utsläpp av växthusgaser enligt basscenariot. Stödåtgärdernas klimat- och miljökonsekvenser beror på flera olika faktorer. För att få grundläggande inkomststöd måste jordbrukaren uppfylla strängare miljökrav än för närvarande. Kraven på villkorlighet för att få stöd gör det möjligt att uppnå i någon mån högre klimat- och miljömål. Dessutom blir en del av det nuvarande direktstödet en del av det frivilliga miljösystemet. Detta leder till att det för att bibehålla den nuvarande stödnivån krävs att producenten deltar i miljösystemet och vidtar de åtgärder som ingår i det. För att den nuvarande stödnivån ska nås krävs således mer åtgärder på gårdsnivå än för närvarande. Åtgärderna inom miljösystemet är dock utformade så att de kan väljas av ett så stort antal jordbrukare som möjligt. Utskottet betonar att aktiv matproduktion är primär i förhållande till alla andra stödobjekt.

Genomförandet av den strategiska planen

För det första påpekar utskottet att genomförandet av den programperiod som inleds vid ingången av nästa år inte får fördröjas. Med tanke på detta har utskottet haft som mål att behandla propositionen skyndsamt. Samtidigt förutsätter det att förvaltningen gör allt den kan för att stöden och ersättningarna ska kunna sökas och betalas ut så snart som möjligt. Situationen verkar vara allvarlig i fråga om de EU-finansierade areal- och djurbaserade stöden och ersättningarna. Enligt uppgifter som Livsmedelsverket publicerat är avsikten att stöden ska betalas tidigast i december 2023 och en del under första halvåret 2024. Detta är en helt ohållbar situation för många gårdar där amorteringstiderna för insatsvaror och lån har anpassats efter stödutbetalningarna. Det finns en risk för att den nya utbetalningsplanen i slutändan kommer att leda till att gårdar går i konkurs eller lägger ner sin verksamhet utan att skulderna verkställs.

Enligt utredning beror förseningarna i stödutbetalningarna på kraven i EU-lagstiftningen under den förestående finansieringsperioden, såsom olika tillsynsåtgärder som stödbetalningen förutsätter och som måste samordnas med Finlands korta växtperiod. Förseningarna gäller dock inte de nationella stöden, som betalas ut enligt den nationella lagstiftningen. En del av utbetalningarna av nationella stöd tidigareläggs på grund av utbetalningstiderna för de stöd som finansieras med EU-medel. När besluten om verkställigheten av stöden fattas är målet att bevaka de sökandes intressen, inklusive möjligheten att lämna in ansökan efter utsatt tid, behovet av rådgivningstjänster vid ansökningstidens utgång, möjligheterna att rätta och delvis återta ansökningar, tryggheten av den biologiska mångfalden samt säkerställandet av ansökningarnas kvalitet. Den enda möjligheten till flexibilitet nationellt är att ansökan får lämnas in för sent. Tidigare kunde ansökan lämnas in högst 25 dagar för sent. Nu föreslås en möjlighet till sju dagars dröjsmål. Om dröjsmålsdagar tillåts får uppgifter om de sampel som krävs för kvalitetsbedömningen lämnas till kommissionen först efter det att den tillåtna dröjsmålstiden har löpt ut. Utifrån uppgifterna väljer kommissionen ut kvalitetsbedömningsobjekten för samplet och sänder dem till medlemsstaten.

När det gäller arealbaserade stöd hänför sig problemen enligt utredning särskilt till förvaltnings- och tillsynssystemet under den förestående programperioden samt till uppfyllandet av stöd villkoren under finländska förhållanden. Exempelvis kan arealmonitoreringen för uppföljning av stöd villkoren i fråga om biodiversitet infalla sent, först i slutet av växtperioden. Utskottet anser det vara viktigt att man inom stödförvaltningen separat utreder om övervakningen av att stöd villkoren iakttas verkligen förutsätter att utbetalningen fördröjs. Det bör också utredas om dröjsmålet

Betänkande JsUB 14/2022 rd

kan förkortas genom att arealmonitoreringen eller den tid som reserverats för korrigering av stöd-ansökningar förkortas. Effekterna av ändringarna i systemet är inte enbart negativa, trots att utbetalningen av stöd ska schemaläggas på ett annat sätt. I och med arealmonitoreringen är det möjligt att avsevärt minska den mycket detaljerade tillsynen på plats. Tillsynsvolymen på fem procent minskar till 1–2 procent redan 2023. Härfter kommer de nationella myndigheterna att övervaka resultat och output. De verifierade resultaten rapporteras till kommissionen och stöden betalas ut utifrån dem. Stödmottagarna varnas för eventuella avvikelser i outputen, varefter de ges möjlighet att ändra ansökningarna. Då kan en stödmottagare som självant gjort korrigeringar få mer stöd än han eller hon skulle ha fått utan korrigeringsmöjlighet i det påföljdssystem som används under innevarande period. Stödet betalas dock ut senare. När det gäller djurbaserade stöd påverkas dröjsmål med utbetalningen av att kravet på en så kallad referensdag vidgas. Detta ökar antalet registerkörningar för djurberäkning.

Utskottet menar att det här är en ohållbar situation. Särskilt de gårdar som investerat kraftigt och som är beroende av köpt gödsel och foder är sårbara när ränte- och prisnivån snabbt stigit. Prishöjningen på insatsvaror, särskilt energi och gödselmedel, har redan förvärrat lönsamhets- och likviditetskrisen på gårdarna. Gårdarna har kunnat förlägga amorteringarna på lån och konsumtionskrediter till den tidpunkt då stöden betalas ut. Beskattningen är ett eget problem när stöd betalas ut retroaktivt följande skatteår. Utskottet kräver att de olägenheter som förorsakas av försenade utbetalningar av stöd och ersättningar avvärs på ett eller annat sätt. Stödmyndigheterna bör fortsätta att påverka kommissionen så att stöden kan betalas ut åtminstone enligt nuvarande tidschema eller i form av förskott. För att trygga den nationella livsmedelsförsörjningen måste man se till att inga gårdar råkar i trångmål på grund av försenade stödutbetalningar. Flexibla utbetalningstider för nationella stöd måste utnyttjas fullt ut. Dessutom bör gårdarna erbjudas borgen för likviditetslån och annat som kan underlätta situationen.

Villkoren för EU:s direktstöd till jordbrukare

I de yttranden som utskottet fått har bland annat sloandet av stödrättigheterna ansetts vara en positiv nyhet. Detta betraktas som en ändring som minskar den administrativa bördan ur såväl stödmottagarens som stödförvaltningens synvinkel. Propositionen innehåller inte alla väsentliga stödvillkor, utan en betydande del av villkoren klarnar först när de statsrådsförfordningar som utfärdas med stöd av lagen finns tillgängliga. Utkasten till förordningar har ställts till utskottets förfogande och utifrån dem vill utskottet fästa uppmärksamhet vid vissa centrala begrepp och definitioner.

Definitionen av aktiv jordbrukare ingår i den strategiska plan som kommissionen har godkänt. Enligt förslaget till lag om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare kan aktiva jordbrukare beviljas grundläggande inkomststöd, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, stöd för miljösystem samt produktionskopplade inkomststöd. Det grundläggande inkomststödet motsvarar det nuvarande grundstödet med den skillnaden att stödrättigheterna frångås. Stödet för miljösystem är för sin del ett stödsystem som helt finansieras av Europeiska unionen för att främja miljön, klimatet och djurens välbefinnande. En annan ny stödform som föreslås bli införd är omfördelningsinkomststödet, som kan betalas för högst 50 hektar per stödsökande. Produktionskopplade inkomststöd är bidrag för dikor och mjölkkor, bidrag för tjurar, bidrag för nötkreatur i yttre skärgården, bidrag för slaktkvigor, bidrag för tackor, bidrag för hongetter, bidrag för slaktlamm och slaktkillingar, bidrag för stärkelsepotatis och bidrag för specialväxter. Kom-

Betänkande JsUB 14/2022 rd

pensionsersättning, miljöersättning som baserar sig på en miljöförbindelse och ersättning för ekologisk produktion kan dessutom beviljas endast aktiva jordbrukare. Med aktiv jordbrukare avses stödmottagare som under föregående år har fått högst 5 000 euro i direkta stöd eller om denne kan anses bedriva jordbruksverksamhet åtminstone till ett minimum.

I de yttranden som utskottet fått har definitionen av aktiv jordbrukare kritiserats. Det har ansetts att man med hjälp av definitionen inte kan säkerställa att stödet styrs till aktiv matproduktion. Det har påpekats för utskottet att definitionen av aktiv jordbrukare har skrivits in i Finlands strategiska plan och att en ändring av den i detta skede skulle förhindra att genomförandet av den nya programperioden inleds och att definitionen av aktiv jordbrukare bygger på flera andra stödsystem som, om de ändrades, skulle skjuta upp genomförandet. Ändringar i den strategiska planen och stödsystemen kräver kommissionens godkännande. Utskottet anser att situationen är beklaglig och att jord- och skogsbruksministeriet borde ha försökt hitta metoder för att styra stöden till matproduktionen så att den understödda produktionen resulterar i jordbruksprodukter som är avsedda för marknaden. Produktion av detta slag inbegriper möjligheten att sälja skörden direkt från åkern så att köparen utför skörden och andra överenskomna åtgärder. Ett alternativ är enligt utskottet att kräva att jordbrukaren omfattas av pensionsförsäkring för lantbruksföretagare. Definitionen av aktiv jordbrukare bygger då på den så kallade LFöPL-arbetsinkomsten. Hur en sådan definition skulle fungera och möjligheterna att införa den bör utredas framöver. Om det behövs bör definitionen tas in i Finlands strategiska plan genom ett förfarande för att ändra planen.

I 2 § 10 punkten i förslaget till lag om direktstöd till jordbrukare definieras jordbruksmark. Enligt den avses med jordbruksmark areal som omfattar åker, permanenta grödor och permanent gräsmark. Bestämmelser om jordbruksverksamhet finns i 5 § i den föreslagna lagen. Med produktion av jordbruksprodukter avses där odling av växter inom primärproduktion med åkerbruks- eller trädgårdsodlingsmetoder eller hållande av produktionsdjur. Med underhåll av jordbruksmark avses att jordbruksmarken sköts så att den förblir öppen. Jordbruksmark som inte används för produktion av jordbruksprodukter ska slås årligen eller hållas öppen genom betning eller på något motsvarande sätt. Med att hålla jordbruksmark öppen avses enligt motiveringen till paragrafen att buskar och träd inte ges tillfälle att växa på marken. Utskottet betonar än en gång vikten av att stöden riktas till livsmedelsproduktionen. I stället för att se till att marken är odlingsbar bör stödmottagarna använda jordbruksmarken för jordbruk. Detta skulle till exempel kunna ske inom en tidsfrist för att åter börja använda jordbruksmarken för livsmedelsproduktion.

Produktionskopplat djurbaserat inkomststöd kan enligt 14 § i förslaget till lag om direktstöd till jordbrukare beviljas aktiva jordbrukare som iakttar gängse produktionssätt. Stödet beviljas på grundval av vederbörligen identifierade och registrerade djur. Det är fråga om ett stödsystem som är centralt med tanke på Finlands livsmedelsförsörjning, utan vilket produktionen av viktiga jordbruksprodukter skulle minska väsentligt i Finland och koncentreras till färre gårdar än för närvarande och i huvudsak till produkter med låg förädlingsgrad. Utan produktionskopplat inkomststöd skulle det finnas en risk för minskad och ensidigare produktion på grund av de höga produktionskostnaderna och de betydande produktionsrisker som hänförs till väderförhållandena. Med gängse produktionssätt avses enligt motiveringen till paragrafen bland annat att gårdar med mjölkkor ska producera mjölk och gårdar med dikor ska producera kött. Enligt gängse produktionssätt ska gårdar med får producera kött och gårdar med hongetter producera mjölk. Enligt det utkast till förordning som lämnats till utskottet krävs det i fråga om djurbidrag att gården leverer-

Betänkande JsUB 14/2022 rd

rar mjölk eller förädlade mjölkprodukter till försäljning eller säljer djur till livs eller slakt och även i övrigt iakttagande gängse produktionssätt. Med tanke på djurbidragens räckvidd önskar utskottet att vattenbuffel genom förordning läggs till som produktionsdjur vid sidan av andra nötkreatur som en art som godkänts för köttproduktion. Inom nötkreatursproduktionen, särskilt när det gäller kvigor, är den svaga efterfrågan för närvarande ett problem som kan styra husdjursaveln i en riktning där könstillhörighet väljs ut redan vid användningen av avelsmaterial. Det är inte till fördel för avelsdjurens genom på lång sikt. Avslutningsvis understryker utskottet att det är en viktig utgångspunkt att gårdar som får produktionskopplat stöd producerar produkter för marknaden. Då läggs vikten vid att de jordbruksstöd som är livsviktiga med tanke på försörjningsberedskapen måste riktas till aktiv matproduktion. Motsvarande krav bör också tillämpas på stöden till trädgårds- och åkerväxtodling.

När det gäller arealbaserade stöd är avsikten att genom förordning av statsrådet närmare definiera jordbruksverksamhet som omfattar underhåll av jordbruksmark och produktion av jordbruksprodukter på jordbruksmark. Jordbruksmark är tegdiken med tillhörande dikesrenar inom basskiften, andra ändamålsenliga dikesrenar på skiften, skyddszoner och andra motsvarande områden. Arealer vars huvudsakliga syfte inte är jordbruksverksamhet är inte jordbruksmark. Avsikten är att närmare bestämmelser om dessa ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Jordbruksmarken ska genomgå normala grundliga istandsättningsåtgärder som jordbruksverksamheten kräver och det ska aktivt ses till att den är odlingsbar, alternativt ska förhållandena på jordbruksmarken naturligt lämpa sig för jordbruksproduktion. Undantag från kravet på växtföljd ska kunna göras i fråga om småbruk. Vid växtodling avses med produktion av jordbruksprodukter sådan odling där ett ettårigt eller flerårigt växtbestånd har grundats genom sådd eller plantering med tillräckligt antal frön eller plantor inom utsatt tid och i syfte att producera en bärnings- och marknadsduglig skörd eller uppnå lämplig klimat- eller miljöfördel. Vid växtodling ska en lämplig sort användas. Gödsling, växtskydd och andra sedvanliga odlingsåtgärder ska genomföras så att de stöder produktionen av skörd med grödor. Närmare bestämmelser om kravet på att hålla jordbruksmarken öppen utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt utredning till utskottet gäller kravet trädor, miljöavtal om skötsel av jordbruksmarkens mångfald och landskapet och arealer där markanvändningsslaget är naturbete eller naturäng. Som sagt påpekar utskottet att det utifrån användningen av jordbruksmark som berättigar till stöd bör vara möjligt att skilja mellan huruvida stödet riktas till produktion av skörd som släpps ut på marknaden eller till annan verksamhet. Det ökar transparensen i användningen av stödmedlen och skapar ett faktaunderlag för politiska beslut.

I de yttranden som utskottet fått fäster man uppmärksamhet vid behandlingen av permanent gräsmark i förvaltningen av stöden. Det är inte alltid klart om det är matproduktion eller skötsel av landskapet som stöds. Dessa olika produktionssätt ska i rapporteringen klart skiljas åt med olika koder så att det tydligt kan konstateras om stödet går till matproduktion eller skötsel av landskapet. Enligt ett utkast till förordning som lämnats till utskottet ska arealer med gräsväxter eller andra vallfoderväxter som utgör mer än 50 procent av jordbruksskiftets areal godkännas som areal med permanent gräsmark. Om kravet uppfylls, kan det på jordbruksskiftet för permanent gräsmark finnas andra växter än gräs- och vallfoderväxter som ska användas för bete och som lämpar sig som foder för produktionsdjur. Lövträdplantor och buskar med löv kan stå var för sig eller i små grupper. Till arealer med permanent gräsmark hör inte kvävefixerande grödor och vallväxter för fröplantage i monokultur. Utskottet konstaterar att det är viktigt att inom stödförvaltningen tydligt skilja mellan dessa olika typer av gräsmark.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

I de yttranden som utskottet fått har kravet på att nya basskiften ska vara permanent grästäckta fått kritik. Enligt utredning till utskottet följer kravet av EU:s lagstiftning och de så kallade villkorlighetskraven. Kravet på god jordbrukshävd ingår i Finlands strategiska plan, där det står att mark som efter 2022 börjat användas som jordbruksmark genom röjning eller på annat sätt efter att ha varit i annan användning ska vara permanent grästäckt. Tillåtna förnyelsemetoder är direktsådd eller reducerad bearbetning så att det nya gräsväxtbeståndet sås omedelbart efter den tidigare bearbetningen av växtbeståndet. Det är förbjudet att plöja. Utskottet anser att det bör följas upp hur de här begränsningarna påverkar mängden växtskyddsmedel och behovet av sådana. Det finns vissa undantag från kravet på permanent grästäcke. Avsikten är att genom förordning av statsrådet föreskriva om kravet på permanent grästäcke enligt den strategiska planen. Kravet är en del av de villkorlighetskrav som är obligatoriska för de flesta stöd. Kravet på permanent gräsmark gäller inte arealer som senast den 31 december 2022 är odlingsbara genom att åtgärder för grundläggande istandsättning har vidtagits och arealen kan odlas för produktion av sedvanlig skörd. Det ska heller inte gälla sådana ändringar som förbättrar basskiftets form och som konstateras vara godtagbara i samband med uppdateringen av åkerskiftesregistret. Kravet gäller vidare inte ändringar som förbättrar skiftets form och som närmare anges genom förordning eller nya arealer jordbruksmark som kommit i stödtagarens besittning på grund av ägoreglering. De här arealerna bör bland annat också omfatta täckta diken som ansluts till basskiften, anser utskottet.

Villkor för stöd som delvis finansieras av EU

Slopandet av kompensationsersättningens husdjursförhöjning under den kommande programperioden har kritiserats. Enligt utredning har husdjursförhöjningen under de senaste åren finansierats med något under 50 miljoner euro per år, vilket utgör mindre än tio procent av den totala finansieringen av kompensationsersättningen och mindre än tre procent av alla djurbaserade stöd och arealstöd till jordbruket. Förhöjningen har varit i bruk sedan 2005, då en del av de nationella djurstöden måste omvandlas till stöd som bestäms enligt arealen. I fortsättningen styrs de finansiella resurser som använts för förhöjningen tillbaka till produktionskopplade djurbaserade stöd samt jordbruksinvesteringar och åtgärder för djurens välbefinnande. Syftet med ändringen är att rikta stöd till aktiv matproduktion. Som sagt menar utskottet att detta är ett välkommet mål. Vi måste se till att husdjursproduktionens ställning inte försämras ytterligare.

Härefter ska jordbruksmark som berättigar till ersättning för ekologisk produktion och miljöersättning vara minst fem hektar stor eller, om det är fråga om miljöersättning för odling av trädgårdsväxter, minst en hektar ersättningsberättigande areal som används för odling av trädgårdsväxter. Ett villkor som ska gälla för kompensationsersättning i hela landet är minst fem hektar ersättningsberättigande jordbruksmark. Närmare bestämmelser om ersättningsberättigande arealer utfärdas genom förordning av statsrådet. Ersättningsberättigande areal är areal som år 2022 berättigar till miljöersättning eller kompensationsersättning. Arealer som år 2022 endast är ersättningsberättigande i fråga om kompensationsersättning är fortfarande ersättningsberättigande endast i fråga om kompensationsersättning. Med beaktande av anslagsläget i statsbudgeten kan rätt till ersättning dessutom beviljas för en areal som har kommit i en aktiv jordbrukares besittning genom ägoregleringar, om nyskiftesplanen har vunnit laga kraft och ägorna har tagits i besittning i enlighet med den. Ersättningsberättigande areal ska vara jordbruksmark.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Avsikten är dessutom att genom förordning av statsrådet föreskriva om förfaranden genom vilka befintliga små basskiften som inte berättigar till ersättning under vissa förutsättningar kan anslutas till ett större och ersättningsberättigande basskifte invid. Denna åtgärd av engångsnatur genomförs av myndigheterna före ansökningsomgången följande vår. Avsikten är att ett motsvarande förfarande också i fortsättningen ska tillåtas så att sammanslagningar görs årligen i samband med uppdateringen av åkerskiftesregistret. Ökningen av ersättningsberättigande arealer ökar behovet av anslag för delfinansierade ersättningar. Storleken på de skiften som ska sammanslås och deras sammanlagda areal behöver således regleras inom ramen för den tillgängliga finansieringen. Avsikten är inte att uppmuntra jordbrukarna till åkerröjning, så de skiften som ska slås samman ska vara begränsade till sin storlek och till sin form sådana att sammanslagningen kan anses förbättra basskiftens form och underlätta odlingsåtgärder. Dessutom är avsikten enligt utredning att tillåta att ersättningsberättigandet för skiften som en aktiv jordbrukare besitter överförs, om skiftena är av samma markanvändningsslag. Avsikten är att detta ska tillåtas också mellan olika markägare inom verksamhetsområdet för samma närings-, trafik- och miljöcentral. Om man vill slå samman två gamla basskiften i odling genom att avlägsna ett dike mellan dem, kan detta göras under förutsättning att andra element som avgränsar basskiftet, såsom ägande, inte begränsar sammanslagningen av de två ursprungliga skiftena. För det nya skiftet gäller inte kravet på grästäcke. Om de gamla skiftena var ersättningsberättigande, kommer även det nya skiftet som uppkommit på detta sätt att vara ersättningsberättigande.

Det nationella intresset, särskilt försörjningsberedskapen och självförsörjningen, kräver att jordbruksmarken börjar användas för aktiv matproduktion till den del den har använts för annat ändamål. Detta kan också gälla arealer där åtgärder som berättigar till miljöersättning vidtas. Enligt utredning till utskottet är det i stor utsträckning möjligt att ändra och avsluta ett miljöavtal i liknande situationer som för närvarande. Det är möjligt att frångå ett miljöavtal vid force majeure eller exceptionella omständigheter. Närmare bestämmelser om ändring och avslutande av avtal utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att de åtgärder som ingår i avtalet ska kunna ändras under avtalsperioden. Om det till exempel på grund av exceptionella naturförhållanden eller något annat oöverstigligt hinder inte är möjligt att använda marken för bete i enlighet med planen i det gällande miljöavtalet eller om detta skulle medföra olägenhet för naturvärdena inom avtalsområdet, är det möjligt att avtala med närings-, trafik- och miljöcentralen om ersättande skötsel av området eller avslutande av avtalet. Utskottet anser det vara viktigt att utnyttja den flexibilitet som systemet tillåter fullt ut bland annat för att satsa på aktiv matproduktion och undvika att naturvårdsområden används för bete i alltför stor utsträckning.

Enligt lagförslaget om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling beviljas ersättning på grundval av ekologisk produktion. Ersättningen främjar begränsningen av och anpassningen till klimatförändringen samt en hållbar energianvändning. Syftet är att främja också hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser samt skyddet för den biologiska mångfalden och att stärka ekosystemtjänsterna och bevara livsmiljöer och landskap. Enligt lagförslaget kan ersättning för ekologisk produktion eller övergång till ekologisk produktion beviljas aktiva jordbrukare som ingår en femårig förbindelse att bedriva ekologisk växtproduktion eller ekologisk husdjursproduktion och som har anmält sig till kontrollsystemet för ekologisk produktion samt iakttagit produktionsreglerna för ekologisk produktion i EU:s lagstiftning. Enligt EU:s mål ska andelen ekologisk produktion på jordbruksmarken i unionen öka till 25 procent fram till 2030. Ett nytt utvecklingsprogram för ekologisk produktion fram till 2030 (Luomu 2.0) godkändes i juni 2021. Målet

Betänkande JsUB 14/2022 rd

med programmet är att öka andelen ekologiskt producerad areal till 25 procent år 2030. Ett mål för den strategiska planen är att andelen ekologisk odling ska ha ökat till 20 procent av åkerarealen 2027. Utskottet betonar vikten av ersättning för ekologisk produktion för att målet ska nås. Dessutom anser utskottet att det är nödvändigt att branschen för ekologisk produktion är representerad i uppföljningskommittén för Finlands strategiska plan. Det är viktigt att branschen deltar i genomförandet av planen och åtgärderna och i uppföljningen av effekterna.

Utskottet understryker vikten av professionell rådgivning för hela näringen. Gårdarna kan få ersättning för rådgivningstjänster som rör odlingsmetoder och som ger aktuell teknisk och vetenskaplig information. Rådgivningstjänsten omfattar användning av digitala verktyg för hantering av näringsämnen. Det är fråga om odlingsplaneringsprogram som uppfyller vissa kriterier. Jordbrukaren beställer en näringsämnesplan av rådgivaren, som genomför planen med ett godkänt digitalt verktyg för hantering av näringsämnen. Utskottet anser att denna konkreta åtgärd är mycket välkommen, eftersom den främjar en resurssmart användning av näringsämnen, förbättring av markens växtstatus och hållbar vattenhantering. Samtidigt vill utskottet lyfta fram finansieringen av rådgivningsorganisationerna inom ekobranschen, som med beaktande av målen för en ökning inom ekobranschen bör komma upp till samma nivå som finansieringen av andra rådgivningsorganisationer.

Ansökan om och tillsyn över stöd och ersättningar

Enligt 31 § 1 mom. i förslaget till lag om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd, nedan verkställighetslagen, ska stödet inte beviljas om ansökan om stöd är mer än sju kalenderdagar försenad. En motsvarande bestämmelse finns också i 17 § i lagförslaget om nationella stöd. En ansökan om stöd innebär också en anmälan som gäller stöd enligt 12 § i förslaget till verkställighetslag. Enligt gällande EU-lagstiftning och nationell lagstiftning avslås en ansökan som har försenats med mer än 25 dagar. I de yttranden som utskottet fått har förslaget både understötts och kritiserats. Kritiken utgår särskilt från att EU-lagstiftningen för den förestående perioden tillåter att ansökan korrigeras och ändras också efter ansökningstiden. Dessutom gör EU-lagstiftningen det möjligt att lämna in ansökan för sent vid force majeure. Sådana är bland annat naturkatastrofer och jordbrukarens arbetsoförmåga. Ansökningstiderna måste också förkortas på motsvarande sätt, så att den tillåtna förseningstiden för ansökan hinner gå ut senast vid den egentliga ansökningstiden den 15 juni.

Enligt utredning till utskottet försenas årligen ett betydande antal, rentav hundratals, ansökningar och anmälningar om stöd. Merparten av de ansökningar som kommit in för sent har lämnats in inom 1–7 kalenderdagar från utgången av ansökningstiden. I fortsättningen sker ansökan om stöd i ett digitalt system. Utskottet är särskilt oroat över de situationer där dröjsmålet beror på störningar i datakommunikationsförbindelserna eller fel i den utrustning som används av den sökande. Enligt utredning till utskottet anses som force majeure som avses i EU-lagstiftningen och som gör det möjligt att lämna in ansökan efter utsatt tid till exempel inte att den sökandes bredbandsförbindelse avbryts eller att det förekommer omfattande störningar i den på ett sådant sätt att det blir omöjligt att lämna in ansökan elektroniskt. Detta är mycket speciellt med tanke på säkerhetsituationen i Europa och det ökade cyberhotet. Utskottet anser att detta är en brist och att det också för dessa situationer behövs en bestämmelse som gör det möjligt att lämna in ansökan för sent. Enligt utredning till utskottet är syftet med förslaget till verkställighetslag att ansökan, med vissa

Betänkande JsUB 14/2022 rd

undantag, ska göras elektroniskt oberoende av om stödansökan lämnas in före utgången av ansökningsstiden eller inom de tillåtna förseningsdagarna. Störningens eventuella varaktighet ska beaktas när det föreskrivs om antalet förseningsdagarna. Enligt utredning till utskottet har man vid beredningen av propositionen å ena sidan övervägt omständigheter som hänför sig till den sökandes rättsskydd och å andra sidan omständigheter som hänför sig till genomförandet av stödssystemen. Som ett resultat av detta har regeringen beslutat att föreslå att förseningsdagarna ska vara sju kalenderdagar. Om ansökan lämnas in inom sju kalenderdagar, avslås ansökan inte, men stödet sänks på samma sätt som nu. Denna påföljd är tillräcklig för att förebygga onödiga dröjsmål i ansökningarna. I ljuset av det som sägs ovan godkänner utskottet förslagen om tillåtna förseningsdagar.

Under den förestående perioden kommer behovet av inspektioner på plats att minska. Arealmonitoreringssystemet kontrollerar att förfarandena och jordbruksverksamheten inom de arealer som anges i ansökan motsvarar uppgifterna i stödansökan. Satellitbilder från arealmonitoreringen är öppet tillgängliga till exempel via tjänsten SentinelHub bland annat utifrån skiftets koordinater. Det har uttryckts oro över huruvida uppgifter om enskilda markägare i fortsättningen kommer att vara fritt tillgängliga och det har framförts att uppgifterna bör skyddas som företagshemligheter. Enligt utredning genererar arealmonitoreringssystemet inte några uppgifter om vem som äger skiftena. Dessutom har det framförts att de uppgifter som ska offentliggöras enligt 10 § 3 mom. i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021) inte får innehålla, eller kunna sökas fram med hjälp av, gårdsbruksenhets registreringskoder, namn på personer, adresser, andra kontaktuppgifter eller andra uppgifter med hjälp av vilka det direkt går att identifiera fysiska personer.

För de skiften som stödansökan gäller ger arealmonitoreringen ett resultat som med hjälp av färger anger om uppgifterna är felfria eller om de är bristfälliga. Resultaten finns tillgängliga endast för den som ansöker om stöd och för förvaltningen. De publiceras inte och är inte offentligt tillgängliga. Om skiftet utifrån resultatet är felaktigt exempelvis på så sätt att angivelserna i stödansökan inte motsvarar resultatet av arealmonitoreringen, sänds en elektronisk begäran om utredning till den som sökt stödet. I samband med begäran om utredning ges sökanden möjlighet att vidta korrigerande åtgärder, såsom att ändra stödansökan eller lämna in en tillräcklig utredning om att stödvillkoren iakttas inom den tidsfrist som anges i begäran om utredning. En sådan tillräcklig utredning kan ges till exempel genom att ta ett fotografi som innehåller geografisk information och som registreras i Livsmedelsverkets informationssystem. Fotografiet med geografisk information visar en åtgärd som vidtagits på skiftet, till exempel slätter eller växter. Det blir inte tillgängligt i det allmänna datanätet utan ska bara ge myndigheten mer information för handläggningen av stödansökan. Om myndigheten vid tillsynen använder obemannade luftfartyg eller fotografier med geografisk information ska den se till att skyddet för privatlivet och integritetsskyddet i övrigt inte kränks. Inom eller med hjälp av arealmonitoreringssystemet behandlas inte uppgifter om ägande eller besittning av ett skifte. Med dessa begränsningar anser utskottet att bestämmelserna är ändamålsenliga. Slutligen understryker utskottet att producenternas rättsskydd bör tillgodoses i all tillsyn och i de åtgärder som vidtas efter det att tillsynen utförts.

DETALJMOTIVERING

2. Lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling

11 §. Villkor för utbetalning av ersättning. En rådgivare ska till närings-, trafik- och miljöcentralen överlämna en förhandsanmälan om rådgivning, står det i 2 mom. Det förutsätts också att den som fått rådgivning har bestyrkt att rådgivningstjänsten har genomförts, att en tillräcklig utredning om rådgivningshändelsen och innehållet i den rådgivning som getts lämnas och att ersättningen söks inom tre månader från förhandsanmälan. Enligt utredning till utskottet kan tre månader vara en för kort tidsfrist för ansökan om ersättning med tanke på behovet av rådgivningstjänster och omfattningen av dessa. En annan utmaning är semesterperioden, då ansökan kan fördröjas. Följaktligen föreslår utskottet att tidsfristen förlängs till fyra månader.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 3 och 4 i proposition RP 165/2022 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 165/2022 rd med ändringar.

Riksdagen forkastar åtgärdsmotion AM 18/2019 rd.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på stöd som ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitikerna för 2023–2027 och som avses i artikel 16.2 och artikel 16.3 a i Europaparlamen-

Betänkande JsUB 14/2022 rd

tets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013, nedan *förordningen om strategiska planer*.

Denna lag tillämpas i landskapet Åland, om ärendet enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

Denna lag tillämpas på beviljande och utbetalning av stöd till jordbrukare vid störningar på marknaden med stöd av artiklarna 219–221 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, nedan *marknadsordningsförordningen*.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *förordningen om ytterligare krav och om normer* kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/126 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 med ytterligare krav för vissa interventionstyper som anges av medlemsstaterna i deras strategiska GJP-planer för perioden 2023–2027 enligt den förordningen samt om andelen för norm 1 för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC),

2) *grundläggande inkomststöd* stöd enligt artikel 21 i förordningen om strategiska planer,

3) *omfördelningsinkomststöd* stöd enligt artikel 29 i förordningen om strategiska planer,

4) *inkomststöd för unga jordbrukare* stöd enligt artikel 30 i förordningen om strategiska planer,

5) *stöd för miljösystem* stöd enligt artikel 31 i förordningen om strategiska planer,

6) *gårdsbruksenhet* jordbruksföretag som avses i artikel 3.2 i förordningen om strategiska planer,

7) *åker* areal som avses i artikel 4.3 a i förordningen om strategiska planer,

8) *permanent gräsmark* areal som avses i artikel 4.3 c i förordningen om strategiska planer,

9) *permanent grödor* grödor som avses i artikel 4.3 b i förordningen om strategiska planer,

10) *jordbruksmark* areal som omfattar åker, permanenta grödor och permanent gräsmark,

11) *Naturaområde* ett område enligt 64 § i naturvårdslagen (1096/1996),

12) *djurregistret* ett register som avses i 30 § i lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021),

13) *stödår* det kalenderår då grundläggande inkomststöd, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, stöd för miljösystem och produktionskopplade inkomststöd söks.

3 §

Aktiva jordbrukare

Stödsökande är aktiva jordbrukare som avses i artikel 4.5 i förordningen om strategiska planer, om de

Betänkande JsUB 14/2022 rd

1) under kalenderåret före stödansökan har fått högst 5 000 euro i Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare, eller

2) senast på den sista dagen för inlämning av den årliga ansökan om Europeiska unionens arealbaserade direktstöd till jordbrukare ingår i ett i artikel 4.5 andra stycket i förordningen om strategiska planer avsett nationellt register utifrån vilket det är möjligt att verifiera att sökanden bedriver jordbruksverksamhet, eller

3) i sådana fall där de i 1 eller 2 punkten föreskrivna förutsättningarna inte är uppfyllda styrker genom dokument att de bedriver jordbruksverksamhet.

Närmare bestämmelser om det register som avses i 1 mom. och om tidpunkten för förekomst i registret samt om verifiering av bedrivandet av jordbruksverksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Stödformer

I 3 § avsedda aktiva jordbrukare kan beviljas grundläggande inkomststöd, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, stöd för miljösystem och följande produktionskopplade inkomststöd:

- 1) bidrag för dikor och bidrag för mjölkkor,
- 2) bidrag för tjurar,
- 3) bidrag för nötkreatur i yttre skärgården,
- 4) bidrag för slaktkvigor,
- 5) bidrag för tackor,
- 6) bidrag för hongetter,
- 7) bidrag för slaktlamm och slaktkillingar,
- 8) bidrag för stärkelsepotatis,
- 9) bidrag för specialväxter.

5 §

Jordbruksverksamhet

I jordbruksverksamhet ingår både produktion av jordbruksprodukter enligt artikel 4.2 a i förordningen om strategiska planer och underhåll av jordbruksmark enligt artikel 4.2 b i förordningen om strategiska planer. Med produktion av jordbruksprodukter avses odling av växter inom primärproduktion med åkerbruks- eller trädgårdsodlingsmetoder eller hållande av produktionsdjur. Med underhåll av jordbruksmark avses att jordbruksmark som avses i 2 § 10 punkten sköts så att den förblir öppen. Jordbruksmark som inte används för produktion av jordbruksprodukter ska slås årligen eller hållas öppen genom betning eller på något motsvarande sätt.

Närmare bestämmelser om produktion av jordbruksprodukter, om jordbruksmark och underhåll av den, om användning av jordbruksmark för annat än jordbruksverksamhet, om åkrar, om permanent gräsmark och permanenta grödor som utgör jordbruksmark, om landskapselement på jordbruksmark samt om hur bas- och jordbruksskiften på jordbruksmark bestäms och sammanslås och om minimistorleken för dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

6 §

Stödberättigande areal

Stöd enligt 4 § kan beviljas för jordbruksmark som används för jordbruksverksamhet under det år då stödet i fråga söks (stödberättigande areal). Den stödberättigande arealen ska vara i en aktiv jordbrukares besittning på den sista inlämningsdagen för den årliga ansökan om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare. Den minsta skiftesstorlek för vilken stöd enligt 4 § kan betalas är 0,05 hektar.

Närmare bestämmelser om mer detaljerade villkor som gäller den stödberättigande arealen samt om arealer som inte berättigar till stöd och verifiering av dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Villkorlighet

Den som ansöker om stöd som avses i 4 § ska iaktta villkorlighetskraven i artiklarna 12 och 13 i förordningen om strategiska planer och bilaga III till den förordningen.

Närmare bestämmelser om de föreskrivna verksamhetskrav och de krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som ingår i villkorligheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Skyldighet att återställa permanent gräsmark

Om den kontroll av arealen som Livsmedelsverket utför årligen den 30 november visar att den i norm 1 i bilaga III till förordningen om strategiska planer avsedda permanenta gräsmarkens andel av jordbruksmarken minskar på nationell nivå med över fem procent jämfört med referensarealen för permanent gräsmark 2018 får den permanenta gräsmarken inte ställas om till annan användning, och det förfarande med återställande av permanent gräsmark som avses i artikel 48.3 i förordningen om ytterligare krav och om normer tas i bruk. Jordbrukaren får då förpliktas att till permanent gräsmark återställa en areal som motsvarar den permanenta gräsmark som omställts till annan användning.

Permanent gräsmark på Naturaområde är miljömässigt känslig permanent gräsmark enligt bilaga III till förordningen om strategiska planer. Ett basskifte anses i dess helhet utgöra permanent gräsmark på Naturaområde, om en del av skiftet ligger inom ett Naturaområde. Jordbrukaren kan bilda ett nytt basskifte av en areal med permanent gräsmark på Naturaområde så att det i dess helhet ligger inom Naturaområdet. Det nya basskiftet ska bildas senast på den sista inlämningsdagen för stödansökan.

Om användningsändamålet för en permanent gräsmark på Naturaområde har ändrats, ska arealen återställas till permanent gräsmark. Arealen ska återställas till permanent gräsmark senast den 30 juni det följande året. Areal som återställts betraktas som permanent gräsmark från den första dagen för återställande.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Statsrådet beslutar vid sitt allmänna sammanträde om att ta i bruk förfarandet med återställande enligt 1 mom. och om att frånga det samt om att begränsa omställningen av permanent gräsmark till annan användning. Bestämmelser om förutsättningarna för och genomförandet på gårdsnivå av återställandet, om villkoren för att ställa om permanent gräsmark till annan användning samt om hur permanent gräsmark på Naturaområde bestäms får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i förordningen om ytterligare krav och om normer.

9 §

Allmänna villkor för utbetalning av direktstöd till jordbrukare

Stöd som avses i 4 § betalas inte, om det sammanlagda beloppet av stöd som ska betalas under stödåret understiger 500 euro.

Ett villkor för utbetalning av stöd är att den administrativa kontroll som avses i 20 § i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (/) har utförts i fråga om de kontrollerbara stödvillkoren innan förskott som avses i artikel 44.2 i den horisontella förordningen eller den första posten har betalats ut. Ett ytterligare villkor för utbetalning av stöd är att de preliminära resultaten av den arealmonitorering som avses i 21 § i verkställighetslagen ska vara tillgängliga innan förskottet betalas ut och färdiga innan den första posten betalas ut. Om en gårdsbruksenhet är föremål för tillsyn på plats, ska tillsynen på plats vara slutförd för gårdsbruksenhetens vidkommande innan den första posten betalas ut.

10 §

Grundläggande inkomststöd

Grundläggande inkomststöd kan beviljas i enlighet med artikel 21.3 i förordningen om strategiska planer. Beloppet av grundläggande inkomststöd bestäms utifrån den stödberättigande arealen och stödområdet på det sätt som avses i artikel 22.2 i förordningen om strategiska planer.

Närmare bestämmelser om stödnivån och stödområdena, de maximala stödbeloppen och den regionala fördelningen av grundläggande inkomststöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Omfördelningsinkomststöd

Omfördelningsinkomststöd kan beviljas i enlighet med artikel 29 i förordningen om strategiska planer. Beloppet av omfördelningsinkomststöd bestäms utifrån den stödberättigande arealen. Stöd betalas för högst 50 hektar per stödsökande.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd, stödnivån, de maximala stödbeloppen och hur stödet bestäms får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

12 §

Inkomststöd för unga jordbrukare

Med ung jordbrukare enligt artikel 4.6 i förordningen om strategiska planer avses en jordbrukare som

- 1) är högst 40 år,
- 2) har bestämmanderätt på en gårdsbruksenhet, och
- 3) har tillräcklig yrkeskunnighet för verksamhet som jordbrukare.

Inkomststöd för unga jordbrukare kan beviljas i 1 mom. avsedda jordbrukare i enlighet med artikel 30.2 och artikel 30.3 i förordningen om strategiska planer.

Stödsökanden ska etablera jordbruk högst fem år före inlämningen av den första ansökan om inkomststöd för unga jordbrukare. Med etablering av jordbruk avses den första gången en gårdsbruksenhet har kommit i jordbrukarens besittning då denne varit huvudsaklig företagare. Stödsökanden ska lämna in sin första ansökan om inkomststöd för unga jordbrukare senast under det femte året efter etableringen av jordbruk.

Om inkomststöd för unga jordbrukare söks av en sammanslutning, ska den i 1 mom. 2 punkten avsedda bestämmanderätten i sammanslutningen utövas av en eller flera unga jordbrukare.

En stödsökande kan få inkomststöd för unga jordbrukare under högst fem år i rad.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd, bestämmanderätt, tillräcklig yrkeskunnighet, etablering av jordbruk, de maximala stödbeloppen och stödbeloppet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Stöd för miljösystem

Stöd för miljösystem kan beviljas i fråga om följande miljösystem:

- 1) växttäckte vintertid,
- 2) naturvårdsvallar,
- 3) gröngödslingsvallar,
- 4) mångfaldsväxter.

Stöd för miljösystem kan beviljas i fråga om ett i 1 mom. 1 punkten avsett miljösystem till en stödsökande som avses i 3 § och som beviljas grundläggande inkomststöd för stödåret i fråga.

Stödsökanden förbinder sig att följa villkoren för miljösystem genom att ingå en förbindelse. Stödsökanden kan välja ett eller flera av de i 1 mom. avsedda miljösystemen. Stöd för miljösystem betalas i enlighet med villkoren för miljösystemet för den stödberättigande areal som det av stödsökanden valda miljösystemet hänför sig till.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd, de maximala stödbeloppen, nivån på stödet per enhet och stödområdena får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

14 §

Produktionskopplat inkomststöd i fråga om djur

Produktionskopplat inkomststöd i fråga om mjölkkor, dikor, tjurar, kvigor, tackor, hongetter, lamm och killingar som har identifierats och registrerats på det sätt som avses i artikel 34.2 i förordningen om strategiska planer kan beviljas stödsökande som iakttar gängse produktionssätt.

15 §

Bidrag för dikor, mjölkkor, tjurar och slaktkvigor samt bidrag för nötkreatur i yttre skärgården

Stödsökande kan utifrån stödområdet och det genomsnittliga antalet mjölk- och dikor beviljas bidrag för dikor och bidrag för mjölkkor samt bidrag för nötkreatur i yttre skärgården.

Stödsökande kan utifrån stödområdet och det genomsnittliga antalet tjurar beviljas bidrag för nötkreatur i yttre skärgården. Stödsökande kan dessutom beviljas bidrag för tjurar utifrån tjurarnas djurhållningsperiod. Med djurhållningsperiod avses en period under vilken ett enskilt djur enligt uppgifter i djurregistret är i en gårdsbruksenhets besittning utan avbrott.

Stödsökande kan beviljas bidrag för slaktkvigor utifrån till djurregistret anmälda slakter av kvigor. En förutsättning för beviljande av bidrag för slaktkvigor är dessutom att djuret har slaktats i ett renslakteri som avses i 5 § 2 mom. 21 punkten i livsmedelslagen (297/2021) eller ett slakteri som avses i 5 § 2 mom. 22 punkten i livsmedelslagen och att slakteriet i enlighet med Livsmedelsverkets anvisningar har anmält sig vara ett slakteri som är sådant att bidrag för slaktkvigor kan beviljas för djur som slaktats där.

Djurantalet och besittningen av djuren verifieras utifrån uppgifter i djurregistret samt tillsyn.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av bidrag, finansieringen, stödområdena, skärgårdsområdena, de maximala stödbeloppen, nivån på stödet per enhet, beräkning av det genomsnittliga djurantalet, referensdatumet för kraven på märkning och registrering av djur, djurhållningsperioden, potentiellt stödberättigande djur, differentiering av bidragsslagen, slaktkraven samt övriga villkor för respektive bidrag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Bidrag för tackor och bidrag för hongetter samt bidrag för slaktlamm och slaktkillingar

Stödsökande kan beviljas bidrag för tackor och bidrag för hongetter som bestäms utifrån stödområdet och det genomsnittliga antalet levande tackor eller hongetter, om stödsökanden i sin besittning under stödåret har i genomsnitt minst 20 tackor eller hongetter.

Stödsökande kan dessutom beviljas bidrag för slaktlamm och slaktkillingar. Bidrag för slaktlamm och slaktkillingar kan beviljas utifrån lamm- och killingslakter som anmälts till djurregistret. En förutsättning för beviljande av bidraget är att djuret har slaktats i ett renslakteri som avses i 5 § 2 mom. 21 punkten i livsmedelslagen eller ett slakteri som avses i 5 § 2 mom. 22 punkten i livsmedelslagen och att slakteriet i enlighet med Livsmedelsverkets anvisningar har anmält sig vara ett slakteri som är sådant att bidrag för slaktlamm och slaktkillingar kan beviljas för djur som slaktats där.

Djurantalet och besittningen av djuren verifieras utifrån uppgifter i djurregistret samt tillsyn.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av bidrag, stödområdena, skär-
gårdsområdena, de maximala stödbeloppen, nivån på stödet per enhet, finansieringen, differen-
tiering av bidragsslagen, beräkning av det genomsnittliga djurantalet, referensdatumet för kraven
på märkning och registrering av djur, djurhållningsperioden, potentiellt stödberättigande djur,
slaktkraven samt övriga villkor för respektive bidrag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Bidrag för stärkelsepotatis och specialväxter

Stödsökande kan beviljas följande bidrag som bestäms utifrån stödområdet och odlingsarealer-
na för proteingrödor, oljeväxter, stärkelsepotatis, frilandsgroänsaker, sockerbeta eller bovete:

- 1) bidrag för stärkelsepotatis,
- 2) bidrag för specialväxter.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av bidrag, de växtarter som berätti-
gar till bidrag, finansieringen, stödområdena, de maximala stödbeloppen, nivån på stödet per en-
het samt övriga villkor för respektive bidrag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §

Stöd vid störningar på marknaden

Vid störningar på marknaden får genom förordning av statsrådet, inom de ramar som anges i
Europeiska unionens lagstiftning, utfärdas närmare bestämmelser om krav som gäller införande
av stöd som beviljas enligt artiklarna 219–221 i marknadsordningsförordningen liksom krav på
stödmottagaren, förutsättningarna för beviljande av stöd, stödets belopp, stödberättigande kost-
nader, ansökan om stöd, beviljande av stöd samt behövliga redogörelser och tidsfrister.

19 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket (193/
2013).

20 §

Övergångsbestämmelser

De förordningar av statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet samt de föreskrifter av Livs-
medelsverket som har utfärdats med stöd av lagen om Europeiska unionens direktstöd till jord-
bruket fortsätter att gälla tills något annat föreskrivs.

På ansökningar som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestäm-
melser som gällde vid ikraftträdandet.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

I enlighet med artikel 23.2 i förordningen om strategiska planer upphör stödrättigheter som beviljats med stöd av lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (557/2005) och lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket att gälla den 31 december 2022.

Jordbrukare som fått stöd till unga jordbrukare innan denna lag trätt i kraft kan få stöd enligt denna lag under sammanlagt fem år, i vilka inräknas de år för vilka stöd redan har beviljats enligt lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket.

Slakterier ska senast den 30 juni 2023 anmäla sig som ett sådant slakteri som avses i 15 § 3 mom. eller 16 § 2 mom. Ett slakteri som innan denna lag trätt i kraft har anmält sig till det system som gällde vid lagens ikraftträdande uppfyller anmälningskravet enligt 15 § 3 mom. och 16 § 2 mom. till den 30 juni 2023.

2.

Lag

om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på sådana ersättningar enligt artikel 69 a och artikel 69 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitik (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013, nedan *förordningen om strategiska planer*, sådan ersättning för icke-produktiva investeringar enligt artikel 73 i förordningen om strategiska planer och sådan ersättning för jordbruksrådgivningstjänster enligt artiklarna 15 och 78.3 i förordningen om strategiska planer som ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitik för 2023–2027.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

Betänkande JsUB 14/2022 rd

- 1) *aktiv jordbrukare* en jordbrukare som avses i 3 § i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare (/),
- 2) *jordbrukare* en jordbrukare som avses i artikel 3.1 i förordningen om strategiska planer,
- 3) *make* jordbrukarens äkta make och personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden i enlighet med 7 § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992),
- 4) *jordbruksmark* areal som avses i 2 § 10 punkten i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare,
- 5) *gårdsbruksenhet* ett jordbruksföretag som avses i artikel 3.2 i förordningen om strategiska planer,
- 6) *våtmarksinvestering* anläggande av våtmarker som ska skötas, kedjor av små våtmarker samt översvåmningsområden och översvåmningsplatåer av våtmarkstyp på platser där de är naturligt förekommande, på åkrar som lätt svämmas över eller på invallade torrläggingsområden, anläggande av fåror i två nivåer, restaurering av vattenfåror i enlighet med principerna om naturlig vattenbyggnad samt omvandling av odlade torvåkrar till våtmarker eller till myrartade områden.

3 §

Ersättningsformer

Med stöd av denna lag kan det beviljas i förordningen om strategiska planer avsett

- 1) stöd för miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden enligt artikel 70,
- 2) stöd för naturliga eller andra områdesspecifika begränsningar enligt artikel 71 (kompensationsersättning),
- 3) stöd för icke-produktiva investeringar enligt artikel 73 (ersättning för icke-produktiva investeringar).

Miljöåtaganden, klimatåtaganden och andra förvaltningsåtaganden som avses i 1 mom. 1 punkten är

- 1) miljöförbindelser och miljöavtal (miljöersättning),
- 2) förbindelser om ekologisk produktion (ersättning för ekologisk produktion);
- 3) förbindelser om djurens välbefinnande (ersättning för djurens välbefinnande).

Med stöd av denna lag kan det dessutom beviljas ersättning för i artiklarna 15 och 78.3 i förordningen om strategiska planer avsedda jordbruksrådgivningstjänster.

För en åtgärd som är föremål för ersättning enligt 1 och 3 mom. kan beviljas sådan ytterligare nationell finansiering som avses i artikel 146 i förordningen om strategiska planer.

Närmare bestämmelser om ibruktagande av ersättning, ersättningsformer, ersättningsområden, det maximala ersättningsbeloppet och årligt beviljande av ersättningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Allmänna villkor för ersättning

En mottagare av sådan ersättning som avses i 3 § 1 mom., med undantag för ersättning för icke-produktiva investeringar enligt 3 § 1 mom. 3 punkten, ska iaktta de villkorlighetskrav som avses i artiklarna 12 och 13 i förordningen om strategiska planer och bilaga III till den förordningen.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Ett villkor för miljöersättning, ersättning för ekologisk produktion och kompensationsersättning är dessutom att ersättningsmottagaren i överensstämmelse med de valda åtgärderna iakttar det i 5 § i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare avsedda kravet på jordbruksverksamhet och de minimikrav för användning av gödselmedel och växtskyddsmedel som anges i artikel 70.3 b i förordningen om strategiska planer.

Ett villkor för ersättning för djurens välbefinnande, ersättning för ekologisk husdjursproduktion och miljöersättning för uppfödning av lantraser är utöver kraven i 1 mom. att ersättningsmottagaren iakttar de minimikrav för djurens välbefinnande som anges i artikel 70.3 b i förordningen om strategiska planer.

Kraven enligt 1–3 mom. ska inte tillämpas till den del det är fråga om ersättning för jordbruksrådgivningstjänster enligt 10 §.

Ett villkor för ingående av en sådan förbindelse eller ett sådant avtal och beviljande av en sådan ersättning som avses i denna lag är att den fysiska person som är sökande eller sökandens make är minst 18 år den 31 december det år som föregår antingen stödåret eller det år då förbindelse- eller avtalsperioden började. En person under 18 år kan ingå en förbindelse, med hen kan ingås avtal och hen kan beviljas ersättning, om hen har ingått äktenskap eller bedriver jordbruk som samägare tillsammans med en förälder eller om det finns andra särskilda skäl att avvika från ålderskravet. Om jordbruk och trädgårdsodling bedrivs av flera jordbrukare eller i form av en sammanslutning, är ett villkor för beviljande av ersättning att minst en jordbrukare, en medlem i sammanslutningen, en delägare eller en bolagsman uppfyller ålderskravet.

Närmare bestämmelser om kraven enligt 1–3 mom., om jordbruksmark och användning av den för något annat än jordbruksverksamhet och om uttag av jordbruksmark ur jordbruksanvändning samt om hur bas- och jordbruksskiften bestäms och om minimistorleken för dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Miljöersättning

Miljöersättning kan beviljas på basis av en miljöförbindelse som gäller genomförande av åtgärder som omfattas av miljöersättningen och på basis av följande miljöavtal:

- 1) miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet,
- 2) miljöavtal om skötsel av våtmarker,
- 3) miljöavtal om upprätthållande av en ursprungssort,
- 4) miljöavtal om upprätthållande av klonarkiv för ursprungsväxter,
- 5) miljöavtal om bevarande av lantrasers genom,
- 6) miljöavtal om uppfödning av lantraser.

En miljöförbindelse kan ingås av en aktiv jordbrukare. Den aktiva jordbrukaren ska förbinda sig till gårdsspecifika åtgärder. En aktiv jordbrukare kan dessutom genomföra en eller flera skiftesspecifika åtgärder. Ett villkor för att miljöersättning som baserar sig på en miljöförbindelse ska beviljas är att den aktiva jordbrukaren under hela förbindelseperioden i sin besittning har minst fem hektar ersättningsberättigande areal som förbindelsen gäller eller, om det är fråga om miljöersättning som hänför sig till odling av trädgårdsväxter, minst en hektar ersättningsberättigande areal där det odlas trädgårdsväxter och som förbindelsen gäller.

Ett miljöavtal kan ingås av en jordbrukare. Ett miljöavtal kan också ingås av en registrerad förening i fråga om åtgärder som gäller skötsel av våtmarker eller skötsel av jordbruksnaturens

Betänkande JsUB 14/2022 rd

mångfald och landskapet och av en i 12 kap. i vattenlagen (587/2011) avsedd vattenrättslig sammanlutning i fråga om åtgärder som gäller skötsel av våtmarker. Ett miljöavtal om upprätthållande av en ursprungssort kan ingås av en aktör som upprätthåller ursprungssorten i fråga om odling av en sådan sort som har godkänts för upptagande i den växtsortlista som avses i 8 § i utsädeslagen (600/2019). Ett miljöavtal om upprätthållande av klonarkiv för ursprungsväxter kan ingås med den aktör som samordnar det nationella växtgenetiska programmet. Ett miljöavtal om bevarande av lantrasers genom kan ingås med den aktör som samordnar det nationella programmet för animaliska genetiska resurser. Ett villkor för godkännande av miljöavtal om upprätthållande av klonarkiv för ursprungsväxter och miljöavtal om bevarande av lantrasers genom är att en åtgärdsplan för bevarande av de genetiska resurserna har godkänts av jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om anskaffningar som anknyter till miljöavtal om upprätthållande av klonarkiv för ursprungsväxter och miljöavtal om bevarande av lantrasers genom finns i lagstiftningen om offentlig upphandling.

I miljöavtal enligt 1 mom. 1 och 2 punkten förbinder sig jordbrukaren att genomföra skiftes-specifika åtgärder på ett område utanför åker. I fråga om alla miljöavtal enligt 1 mom. 1 och 2 punkten ska ett administrativt kontrollbesök som avses i 20 § 5 mom. i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (/), nedan *verkställighetslagen*, företas om detta inte är uppenbart onödigt. Kontrollbesöket ska företas senast innan miljöersättning på basis av ett avtal betalas för det andra avtalsåret. Ett villkor för beviljande av miljöersättning är att avtalet gäller en areal på minst 0,30 hektar. Den som har ingått ett miljöavtal ska ha avtalsområdet i sin besittning under hela avtalsperioden. Ett avtal kan ingås i fråga om en arrenderad areal, förutsatt att arrendeavtalet gäller under hela avtalsperioden.

Ett villkor för ingående av ett miljöavtal om uppfödning av lantraser och för beviljande av miljöersättning med stöd av avtalet är att ersättningsmottagaren under hela den tid som ersättningen gäller i sin besittning har minst

- 1) en djurenhet, när det är fråga om nötkreatur, får, getter eller hästar, eller
- 2) 0,296 djurenheter, när det är fråga om höns och tuppar av lantras.

Den behöriga myndighet som avses i verkställighetslagen beslutar om godkännande av miljöförbindelsen och om ingående av miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. En miljöförbindelse som avses i denna paragraf och ett miljöavtal som avses i 1 mom. 1–5 punkten ingås för fem år, varefter de kan förlängas för högst två år i sänder. Miljöavtal som avses i 1 mom. 6 punkten ingås för ett år i sänder.

Närmare bestämmelser om villkoren för beviljande av ersättning, åtgärder som omfattas av miljöersättningen, att frångå och byta åtgärder, ersättningsperiod, finansiering, ersättningsberättigande areal och överföring av den, definitionen av annat område eller annan areal enligt 5 mom., det maximala ersättningsbeloppet och ersättningsbelopp per enhet, höjning och sänkning av ersättningsbeloppet per enhet, miljöavtal och deras villkor, företrädesordning när förbindelser och avtal ingås, djurenheter, beräkning av djurenheter, åtgärder för bevarande av jordbrukets genetiska resurser och beloppet av ersättningen för det, åtgärdsplanens innehåll och övriga villkor för ersättningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om det tekniska genomförandet på en gårdsbruksenhet av åtgärder som omfattas av miljöersättningen får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

6 §

Ersättning för ekologisk produktion

Ersättning för ekologisk produktion kan beviljas för ekologisk produktion eller övergång till ekologisk produktion till en aktiv jordbrukare som ingår en fem år lång förbindelse att bedriva ekologisk växtproduktion eller ekologisk husdjursproduktion, har anmält sig till kontrollsystemet för ekologisk produktion och iakttar produktionsreglerna i kapitel III i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007.

Ett villkor för att ersättning för ekologisk produktion som betalas på basis av en förbindelse som gäller ekologisk växtproduktion ska beviljas är att jordbrukaren under hela förbindelseperioden i sin besittning har minst fem hektar ersättningsberättigande åkerareal som förbindelsen gäller eller, om det är fråga om ekologisk produktion som gäller odling av trädgårdsväxter, minst en hektar ersättningsberättigande åkerareal där det odlas trädgårdsväxter och som förbindelsen gäller.

Ett villkor för att ersättning för ekologisk produktion som betalas på basis av en förbindelse som gäller ekologisk husdjursproduktion ska beviljas är att jordbrukaren också ingår en förbindelse som gäller ekologisk växtproduktion och under varje förbindelseår i sin besittning har i genomsnitt minst fem djurenheter som omfattas av ekologisk husdjursproduktion.

Den behöriga myndighet som avses i 7 § i verkställighetslagen beslutar om godkännande av förbindelsen om ekologisk växtproduktion eller ekologisk husdjursproduktion. En förbindelse som avses i 1 mom. kan efter den fem år långa förbindelseperioden förlängas för högst två år i sänder.

Närmare bestämmelser om villkoren för beviljande av ersättning för ekologisk produktion, areal som berättigar till ersättning och överföring av den, finansiering, det maximala ersättningsbeloppet och ersättningsbeloppet per enhet, höjning och sänkning av ersättningsbeloppet per enhet, företrädesordning när förbindelser ingås, djurenheter, beräkning av genomsnittlig djurtäthet och övriga ersättningsvillkor får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Ersättning för djurens välbefinnande

Ersättning för djurens välbefinnande kan beviljas en jordbrukare som ingår en förbindelse att genomföra minst en åtgärd som främjar djurens välbefinnande.

Ett villkor för ersättning för djurens välbefinnande är att jordbrukaren under hela förbindelseåret i sin besittning på sin gårdsbruksenhet har djur av det djurslag som ligger till grund för ersättningen. Under förbindelseåret ska djurantalet i genomsnitt motsvara åtminstone

- 1) 15 djurenheter, när det är fråga om ersättning som betalas för nötkreatur eller svin,
- 2) fem djurenheter, när det är fråga om ersättning som betalas för får eller getter,
- 3) 60 djurenheter, när det är fråga om ersättning som betalas för broilrar och kalkoner,
- 4) 14 djurenheter, när det är fråga om ersättning som betalas för värphöns och värphönsmodrar.

Vid beräkningen av det djurantal som anges i 2 mom. ska produktionsavbrott som är typiska för produktionsformen beaktas.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Närmare bestämmelser om villkoren för beviljande av ersättning, ersättningsbeloppet, finansiering, djurenheter, beräkning av djurenheter och beaktande av produktionsavbrott enligt 3 mom. samt övriga villkor för ersättningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om det tekniska genomförandet på en gårdsbruksenhet av åtgärder som omfattas av ersättningen får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

8 §

Kompensationsersättning

Kompensationsersättning kan beviljas en aktiv jordbrukare som iakttar villkoren för ersättningen. Ett villkor för att ersättning ska beviljas är att jordbrukaren i sin besittning har minst fem hektar jordbruksmark som berättigar till kompensationsersättning.

Nivån på kompensationsersättningen kan sänkas gradvis om gårdsbruksenheten ökar i storlek.

Närmare bestämmelser om villkoren för beviljande av ersättning, areal som berättigar till ersättning och överföring av den, ersättningsperiod, finansiering, regional differentiering av ersättningen, gradvis sänkning av ersättningen på basis av gårdsbruksenhetens storlek, det maximala ersättningsbeloppet och ersättningsbeloppet per enhet, höjning och sänkning av ersättningsbeloppet per enhet samt övriga ersättningsvillkor får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Ersättning för icke-produktiva investeringar

Ersättning för icke-produktiva investeringar kan beviljas en jordbrukare, en registrerad förening eller en i 12 kap. i vattenlagen avsedd vattenrättslig sammanslutning för en våtmarksinvestering. Våtmarksinvesteringens areal inklusive kantområden ska vara minst 0,3 hektar. Ett objekt som är föremål för ersättning för icke-produktiva investeringar ska vara i ersättningssökandens besittning under hela investeringsprojektet.

Ett villkor för att ersättning för icke-produktiva investeringar ska beviljas är att det i fråga om skötseln av investeringsobjektet ingår ett i 5 § 1 mom. 2 punkten avsett avtal.

I fråga om våtmarksinvesteringar ska ett administrativt kontrollbesök som avses i 20 § 5 mom. i verkställighetslagen företas, om detta inte är uppenbart onödigt.

Bestämmelser om användning av ersättningen för att anskaffa varor och tjänster och om upplåtande på entreprenad finns i lagstiftningen om offentlig upphandling.

Närmare bestämmelser om villkoren för beviljande av ersättning för icke-produktiva investeringar, finansiering, ersättningsbelopp och övriga villkor för ersättningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Ersättning för jordbruksrådgivningstjänster

Ersättning för jordbruksrådgivningstjänster kan beviljas för rådgivning som avses i artiklarna 15 och 78.3 i förordningen om strategiska planer.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Ersättningen betalas till en rådgivare som är godkänd i enlighet med 46 § i verkställighetslagen eller, om rådgivaren är anställd hos någon, till rådgivarens arbetsgivare.

Närmare bestämmelser om villkoren för beviljande och utbetalning av ersättning för jordbruksrådgivningstjänster, ersättningsbelopp, rådgivningens innehåll, finansieringen och grunderna för bestämmande av ersättningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Villkor för utbetalning av ersättning

Ett villkor för att miljöersättning och ersättning för ekologisk produktion ska betalas ut är att ersättningsmottagaren till den myndighet som beviljar ersättningen årligen på elektronisk väg så som föreskrivs i 12 § i verkställighetslagen lämnar in en ansökan om utbetalning av ersättningen. Som ersättning för icke-produktiva investeringar och som miljöersättning som betalas på basis av ett i 5 § 1 mom. 4 eller 5 punkten avsett miljöavtal betalas högst den andel av de godtagbara kostnaderna enligt betalningsansökan som motsvarar beloppet av den beviljade ersättningen.

En rådgivare ska till närings-, trafik- och miljöcentralen överlämna en förhandsanmälan om rådgivning. Ett villkor för ersättningen för jordbruksrådgivningstjänster är att den som fått rådgivning har bestyrkt att rådgivningstjänsten har genomförts, att en tillräcklig utredning om rådgivningshändelsen och innehållet i den rådgivning som getts lämnas och att ersättningen söks inom **fyra** månader från förhandsanmälan.

Den minsta skiftesstorlek för vilken ersättningar enligt denna lag kan betalas är 0,05 hektar. Ett villkor för utbetalning av ersättning är att beloppet av den ersättning som ska betalas ut för förbindelse-, avtals- eller ersättningsåret är minst 100 euro per ersättningsmottagare och enskild ersättning.

Ett villkor för att ersättning ska betalas ut är att den administrativa kontroll som avses i 20 § i verkställighetslagen har utförts i fråga om de kontrollerbara stöd villkor som hänför sig till ersättningsformerna enligt 3 § 1 mom. 1 och 2 punkten innan förskott som avses i artikel 44.2 i den horisontella förordningen eller den första posten har betalats ut. Ett ytterligare villkor för att ersättning ska betalas ut är att de preliminära resultaten av den arealmonitorering som avses i 21 § i verkställighetslagen ska vara tillgängliga innan förskottet betalas ut och färdiga innan den första posten betalas ut. Om en gårdsbruksenhet är föremål för tillsyn på plats, ska tillsynen på plats vara slutförd för gårdsbruksenhetens vidkommande innan den första posten betalas ut.

Närmare bestämmelser om villkoren för utbetalning av ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om de grunder som ska användas vid beräkning av den nedre gränsen för ersättningen får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Närmare föreskrifter om förfarandet för ansökan om ersättning och om den förhandsanmälan som avses i 2 mom. får meddelas av Livsmedelsverket.

12 §

Ändring, anpassning och överföring av förbindelser och avtal

En förbindelse som avses i denna lag och de miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. 1–3 och 6 punkten kan ändras under förbindelse- och avtalsperioden. En förbindelse som gäller ekologisk

Betänkande JsUB 14/2022 rd

växtproduktion kan ändras så att den gäller ekologisk husdjursproduktion. En förbindelse som gäller ekologisk husdjursproduktion kan ändras så att den gäller ekologisk växtproduktion, om den ekologiska husdjursproduktionens krav på antal djurenheter inte längre är uppfyllt. Ersättningsmottagaren ska iaktta den ändrade förbindelsen och det ändrade avtalet tills den ursprungliga förbindelsen och det ursprungliga avtalet upphör att gälla.

Den areal som omfattas av en förbindelse som avses i denna lag och de miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. 1–3 punkten kan under förbindelse- och avtalsperioden ändras utifrån tillsyn, uppdateringar av åkerskiftesregistret och en ansökan som ersättningsmottagaren har gjort. Den areal som omfattas av ett avtal enligt 5 § 1 mom. 1 eller 2 punkten och avtalsvillkoren kan ändras utifrån ett administrativt kontrollbesök som avses i 20 § 5 mom. i verkställighetslagen.

Den åtgärdsplan för upprätthållande av klonarkiv för ursprungsväxter eller för bevarande av lantrasers genom som avses i 5 § 3 mom. får ändras.

Om en ersättningsmottagare till någon annan överför en förbindelse som avses i 5 eller 6 § eller ett miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. 1–3 punkten eller areal som dessa gäller, får den som får överföringen fortsätta att iaktta förbindelsen eller miljöavtalet eller en del av dem under den återstående förbindelse- eller avtalsperioden. Om den som får överföringen inte fortsätter att iaktta förbindelsen eller miljöavtalet, förfaller förbindelsen eller avtalet. Då krävs det inte att den ersättningsmottagare som överfört förbindelsen eller avtalet återbetalar ersättning som redan har betalats ut. Ersättningsmottagaren kan överföra en förbindelse som avses i 7 § eller ett miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. 6 punkten, om besittningen av hela gårdsbruksenheten samtidigt överförs till någon annan. Överföring av en förbindelse eller ett miljöavtal eller en del av dem ska sökas inom 15 arbetsdagar från det att ägande- eller besittningsrätten till den areal eller de djur som dessa gäller har överförts.

En förbindelse och ett miljöavtal får anpassas på det sätt som anges i artikel 70.7 i förordningen om strategiska planer för att beakta ändringar i den lagstiftning som gäller villkoren för ersättningen i fråga. Om ersättningsmottagaren inte godkänner anpassningen, förfaller förbindelsen eller miljöavtalet utan att ersättning som redan har betalats ut återkrävs.

Närmare bestämmelser om villkoren för ändring, överföring och anpassning av en förbindelse eller ett avtal får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Upphörande av förbindelser och avtal

En förbindelse eller ett miljöavtal som avses i denna lag förfaller, om djurantalet eller den ersättningsberättigande arealen på grund av en överföring av förbindelsen eller miljöavtalet blir mindre än det minimiantal eller den minimiareal som krävs.

En förbindelse och ett miljöavtal kan frånträdas under pågående giltighetsperiod i situationer som innebär sådan force majeure eller sådana exceptionella omständigheter som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitik och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013.

Ett miljöavtal eller en del av det kan hävas, om ersättningsmottagaren har hemlighållit någon omständighet av väsentlig betydelse med avseende på avtalet eller lämnat en väsentligen oriktig uppgift om en sådan omständighet, eller om ersättningsmottagaren eller gårdsbruksenhetens senare ägare, till vilken avtalet har överförts, i väsentlig grad bryter mot avtalsvillkoren. Ett miljö-

Betänkande JsUB 14/2022 rd

avtal som avses i 5 § 1 mom. 1 eller 2 punkten kan hävas, om den areal som avtalet gäller inte uppfyller villkoren för beviljande av ersättning. Om ett miljöavtal hävs, ska den ersättning som på basis av avtalet betalats ut återkrävas för hela avtalsperioden.

Om en förbindelse eller ett avtal upphör tillämpas verkställighetslagen i övrigt på återkrav.

Närmare bestämmelser om villkoren för upphörande av förbindelser eller avtal får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Överföring av en rätt enligt stödbeslut om ersättning för icke-produktiva investeringar

Den rätt till ersättning som följer av ett beslut om ersättning för icke-produktiva investeringar får överföras till någon annan, om villkoren för beviljande av ersättning uppfylls och den som får överföringen uppfyller de förutsättningar som gäller ersättningsmottagare.

15 §

Förvägran av ersättning

Ersättning enligt denna lag behöver inte beviljas och betalas ut och en förbindelse enligt 5 eller 6 § och ett miljöavtal enligt 5 § 1 mom. behöver inte godkännas, om förhållanden eller åtgärder, i syfte att få ersättning, har getts en sådan form som inte motsvarar sakens egentliga natur eller syfte.

Ersättning som har betalats ut på basis av en förbindelse och ett miljöavtal ska återkrävas för hela förbindelse- och avtalsperioden, om de villkor enligt vilka ersättning beviljas inte alls har blivit uppfyllda under hela förbindelse- och avtalsperioden.

En ny förbindelse eller ett nytt miljöavtal kan inte ingås, om ersättningsmottagaren under pågående förbindelse- eller avtalsperiod har frånträtt en motsvarande förbindelse eller ett motsvarande avtal och det inte har gått två år sedan frånträddandet.

Ett nytt miljöavtal enligt 5 § 1 mom. 1 eller 2 punkten kan inte ingås, om det i samband med tillsyn har uppdagats att ersättningsmottagaren i väsentlig grad under de två avtalsår som föregått ansökan om ersättning har underlåtit att iaktta ersättningsvillkor som grundar sig på ett motsvarande avtal.

Närmare bestämmelser om grunderna för förvägran och om uteslutande från ersättningssystemet utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare (1360/2014).

Övergångsbestämmelser

De förordningar av statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet samt de föreskrifter av Livsmedelsverket som har utfärdats med stöd av lagen om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare fortsätter att gälla tills något annat föreskrivs.

På ansökningar som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

De förbindelser och avtal som ingåtts i enlighet med lagen om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare och som gäller vid ikraftträdandet av denna lag omvandlas fram till utgången av deras återstående förbindelse- eller avtalsperiod till i denna lag avsedda miljöförbindelser, miljöavtal eller förbindelser om ekologisk produktion, om ersättningsmottagaren godkänner omvandlingen. Om ersättningsmottagaren inte godkänner omvandlingen, förfaller förbindelserna och avtalen utan att ersättningsmottagaren blir skyldig att återbetala ersättningen.

Om en ersättningsmottagare har haft ett miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet eller ett miljöavtal om skötsel av våtmarker som ingåtts i enlighet med lagen om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare, kan ersättningsmottagaren ingå ett miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i denna lag.

Vad som i 5 § 5 mom. föreskrivs om administrativa kontrollbesök tillämpas på motsvarande kontrollbesök som företagits efter den 31 december 2019 och som gällt med lagen om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare förenliga miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet eller miljöavtal om skötsel av våtmarker och där den areal som avtalet gäller har mätts, konstaterats berättiga till ersättning och godkänts för avtalet.

Om ersättning för icke-produktiva investeringar före denna lags ikraftträdande har beviljats för en våtmarksinvestering, tillämpas bestämmelserna i denna lag på avtalet om skötsel av objektet.

Vad som i 15 § 4 mom. föreskrivs om tillsyn tillämpas på iakttagelser som efter den 31 december 2020 gjorts i samband med tillsyn.

3.

Lag

om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på verkställigheten av de stöd som avses i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare (/), nedan *lagen om direktstöd till jordbrukare*, de stöd som avses i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001), nedan *lagen om nationella stöd*, och ärenden som gäller de stöd som avses i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling (/).

På förvaltningen av de planer och medel som hänför sig till stöd som avses i lagen om direktstöd till jordbrukare och lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling tillämpas lagen om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken (/).

2 §

Tillämpning av lagen i landskapet Åland

Denna lag tillämpas i landskapet Åland på verkställigheten av de stöd som avses i lagen om direktstöd till jordbrukare och i lagen om nationella stöd, om ärendet enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på verkställigheten av stöd som finansieras av medel från Europeiska unionen, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Om det i de lagar som nämns i 1 § finns bestämmelser som avviker från denna lag, tillämpas de i stället för denna lag.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

4§

Definitioner

I denna lag avses med

1) *den horisontella förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013,

2) *förordningen om strategiska planer* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013,

3) *förordningen om ansökningssystem* kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1173 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet i den gemensamma jordbrukspolitiken,

4) *förordningen om kvalitetsbedömning* kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1172 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet inom den gemensamma jordbrukspolitiken samt tillämpningen och beräkningen av administrativa sanktioner för grundvillkor,

5) *förordningen om ekonomisk förvaltning* kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/128 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, kontroller, säkerheter och öppenhet,

6) *budgetförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012,

7) *den allmänna dataskyddsförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning),

8) *villkorlighet* villkorlighetskraven i artiklarna 12 och 13 i förordningen om strategiska planer och bilaga III till den förordningen.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

2 kap.

Myndigheternas uppgifter och behörighet

5 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för den allmänna styrningen och utvecklingen av förvaltningen av jordbruksstöd. Dessutom ansvarar ministeriet för beredningen av de olika stödsystemen och Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken för 2023–2027, planeringen av användningen av medel samt uppföljningen av genomförandet och effekterna av den strategiska planen.

6 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket svarar för planeringen, genomförandet, utvecklandet och uppföljningen av verkställigheten av stödsystemen och för Fastlandsfinlands del av Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken för 2023–2027 samt för en ändamålsenlig förvaltning av och tillsyn över användningen av medel. Livsmedelsverket styr och övervakar verkställigheten av stödsystemen samt styr och övervakar övriga myndigheter då dessa sköter uppdrag som med stöd av artikel 9.1 andra stycket i den horisontella förordningen hör till det utbetalande organets ansvarsområde. Dessutom svarar Livsmedelsverket för kontroll och godkännande av utgifter som hänförs till stödet, för utbetalningar och för andra administrativa uppgifter som hänförs till stödsystemen samt för de kvalitetsbedömnings- och prestationsrapporter som årligen ska överlämnas till kommissionen.

Livsmedelsverket beslutar om det transportbidrag och det stöd för tjänster inom husdjursskötsel som avses i 6 § 2 punkten i lagen om nationella stöd samt om den miljöersättning som avses i 5 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling när ersättningen grundar sig på ett sådant miljöavtal om upprätthållande av klonarkiv för ursprungsväxter eller ett sådant miljöavtal om bevarande av lantrasers genom som avses i 3 mom. i den sistnämnda paragrafen. På handläggningen av ärenden vid Livsmedelsverket tillämpas denna lag.

Livsmedelsverket beslutar om behållande av belopp som avses i artiklarna 56.3 och 86 i den horisontella förordningen.

7 §

Närings-, trafik- och miljöcentralen

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om

1) beviljande av den miljöersättning som avses i 5 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling, när ersättningen grundar sig på ett miljöavtal om upprätthållande av en ursprungssort som avses i 3 mom. i den paragrafen,

Betänkande JsUB 14/2022 rd

2) beviljande av de stöd för lagring av trädgårdsprodukter, stöd för lagring av skogsbär och skogssvamp, stöd för växthusproduktion, stöd för renhushållning och stöd för biodling som avses i 6 § i lagen om nationella stöd,

3) beviljande av den ersättning för jordbruksrådgivningstjänster som avses i 10 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling,

4) beviljande av den ersättning för ekologisk produktion som avses i 6 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling,

5) beviljande av den ersättning för icke-produktiva investeringar som avses i 9 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling,

6) beviljande och överföring av de miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. 1–3 och 6 punkten i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling och av de förbindelser om ekologisk produktion som avses i 6 § i den lagen samt om sådana miljöavtals och förbindelsers upphörande under pågående avtals- eller förbindelseperiod.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kontrollerar och övervakar dessutom stöden, ersättningsna och villkorligheten samt utför kvalitetsbedömning så som föreskrivs nedan.

8 §

Regionförvaltningsverket

Regionförvaltningsverket övervakar villkorligheten så som föreskrivs nedan.

9 §

Statens ämbetsverk på Åland

I landskapet Åland beslutar Statens ämbetsverk på Åland om beviljande av de stöd för lagring av trädgårdsprodukter, stöd för växthusproduktion och stöd för biodling som avses i 6 § i lagen om nationella stöd.

Statens ämbetsverk på Åland kontrollerar och övervakar dessutom i landskapet Åland stöden och villkorligheten samt utför kvalitetsbedömning så som föreskrivs nedan.

10 §

Kommunen

Kommunen beslutar om

1) beviljande av stöd och bidrag som avses i 4 och 18 § i lagen om direktstöd till jordbrukare, 2) den skyldighet att återställa permanent gräsmark som avses i 8 § i lagen om direktstöd till jordbrukare,

3) beviljande av stöd som avses i 6 § i lagen om nationella stöd, om inte behörigheten tillkommer Livsmedelsverket enligt 6 § 2 mom. i denna lag eller närings-, trafik- och miljöcentralen enligt 7 § 1 mom. 2 punkten eller Statens ämbetsverk på Åland enligt 9 § 1 mom. 1 punkten,

4) överföring och delning av de referenskvantiteter för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning som avses i 10 f § i lagen om nationella stöd,

Betänkande JsUB 14/2022 rd

5) beviljande av ersättning som avses i 5–7 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling, om inte behörigheten tillkommer Livsmedelsverket enligt 6 § 2 mom. i denna lag eller närings-, trafik- och miljöcentralen enligt 7 § 1 mom. 1 punkten,

6) överföring av de förbindelser som avses i 5 § 2 mom. och 7 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling och om sådana förbindelsers upphörande under pågående förbindelseperiod.

Kommunen utför dessutom administrativa kontroller och bedömer påföljder i fråga om villkorlighet vid administrativa kontroller så som föreskrivs nedan.

Vad som i denna lag föreskrivs om kommuner gäller också samkommuner och sådana samarbetsområden som avses i lagen om anordnande av landsbygdsförvaltningen i kommunerna (210/2010).

11 §

Myndighetens regionala behörighet

Om inte något annat föreskrivs om behörighet med stöd av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) är den i 7–10 § i denna lag avsedda myndighet behörig inom vars verksamhetsområde gårdsbruksenhetens driftscentrum ligger. Om gårdsbruksenheten inte har något driftscentrum är den myndighet behörig inom vars verksamhetsområde merparten av gårdsbruksenhetens åkrar finns.

Om inte något annat föreskrivs om behörighet med stöd av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna är med avvikelse från bestämmelserna i 1 mom. den närings-, trafik- och miljöcentral behörig inom vars verksamhetsområde

1) investeringen genomförs, om ansökan gäller en icke-produktiv investering,

2) det område som avtalet gäller finns, om den som ansöker om ett miljöavtal är en sådan registrerad förening eller vattenrättslig sammanslutning som avses i 9 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling,

3) produktlagret finns, om ansökan gäller stöd för lagring av skogsbär och skogssvamp,

4) biodlarens verksamhetsställe finns, om ansökan gäller stöd för biodling.

I ärenden som gäller stöd för renhushållning är Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland behörig myndighet.

En kommun och en närings-, trafik- och miljöcentral kan av vägande skäl överföra ett ärende till en annan kommun eller en annan närings-, trafik- och miljöcentral för avgörande.

3 kap.

Förfarande vid ansökan om stöd

12 §

Ansökan om stöd

Ansökningar om stöd görs elektroniskt i en nättjänst som utgör en del av livsmedelsförvaltningens informationsresurs, som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs

Betänkande JsUB 14/2022 rd

(560/2021). Sökanden eller sökandena identifieras genom stark autentisering på det sätt som föreskrivs i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009). Vad som i denna lag föreskrivs om ansökan om stöd gäller även anmälan som gäller stöd.

Sökanden svarar för ansökan om stöd och för att uppgifterna i den är fullständiga och felfria. Om en ansökan om stöd gäller en gårdsbruksenhet som innehas av flera än en fysisk eller juridisk person tillsammans, är alla innehavare av gårdsbruksenheten solidariskt ansvariga för ansökan och för att uppgifterna i den är fullständiga och felfria.

Livsmedelsverket får med avvikelse från 1 mom. meddela en föreskrift om att stöd ska sökas på något annat sätt än i det elektroniska systemet, om detta är nödvändigt i och med att verkställigheten av stödsystemet är brådsakande eller antalet ansökningar som gäller ett enskilt stödsystem är litet eller av någon annan därmed jämförbar särskild orsak.

Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om stödansökans form, om uppgifter som ska fogas till ansökningar och anmälningar om stöd, om andra utredningar som stödsökandena eller stödmottagarna förutsätts ge in samt om en tidsfrist för att ändra uppgifter som ingår i en ansökan. Livsmedelsverket meddelar dessutom närmare föreskrifter om tidsfrister för inlämnande av ansökningar om stöd samt andra utredningar.

13 §

Skyldighet att lämna uppgifter

En stödsökande ska ge den behöriga myndigheten tillräckliga uppgifter om förutsättningarna för beviljande och utbetalning av stöd.

Stödsökanden ska utan dröjsmål skriftligen meddela den behöriga myndigheten, om stödansökan är eller har blivit felaktig.

Stödsökanden är skyldig att utan dröjsmål skriftligen meddela till den behöriga myndigheten sådana förändringar i förhållandena som kan påverka stödbeloppet eller medföra att stödet återkrävs eller att utbetalningen avbryts eller inställs.

Ett meddelande om force majeure och exceptionella omständigheter ska skriftligen lämnas till den behöriga myndigheten jämte bevis inom 15 arbetsdagar efter att det blev möjligt att lämna meddelandet. Stödmottagaren eller stödmottagarens rättsinnehavare är anmälningsskyldig på det sätt som avses ovan.

14 §

Ändring eller återtagande av ansökan

En ansökan om stöd kan på sökandes eget initiativ ändras eller återtas helt eller delvis i situationer som avses i artikel 7 i förordningen om ansökningssystem, om det inte av något särskilt skäl som hänför sig till stödsystemet eller verkställigheten av det är behövligt att avgränsa ändringar och återtaganden. På en ansökan om stöd enligt 9 § i lagen om nationella stöd tillämpas artikel 7.1 a i förordningen om ansökningssystem, och på en ansökan om stöd enligt 10 § i lagen om nationella stöd tillämpas artikel 7.1 c i förordningen om ansökningssystem.

I 25 § i lagen om nationella stöd föreskrivs förutom om det som anges i 1 mom. om ändring och återtagande av ansökan om sådant stöd som avses i den lagen.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Ansökan ändras eller återtas i det system som avses i 12 § 1 mom. i denna lag, om det inte är fråga om en situation enligt 12 § 3 punkten.

Närmare bestämmelser om ändring och återtagande av ansökan samt om avgränsningar som hänför sig till ändring och återtagande av ansökan utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i Europeiska unionens lagstiftning.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om tidsfrister för ändring eller återtagande av ansökan och om på vilket sätt en ändring eller ett återtagande ska anmälas samt om de uppgifter som ska meddelas i samband med ändring och återtagande.

15 §

Överföring av ansökan

En ansökan om stöd kan överföras på den nya innehavaren av en gårdsbruksenhet i samband med att besittningen av hela gårdsbruksenheten överförs. En överföring av besittningen av hela gårdsbruksenheten ska meddelas till den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten inom 15 arbetsdagar från överföringen av besittningen av hela gårdsbruksenheten.

Närmare bestämmelser om förfarandet för överföring av en ansökan och om den sista möjliga tidpunkten för överföring av besittningen av hela gårdsbruksenheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska ges när ansökan överförs, om formen för anmälan om överföring av ansökan och om tidsfristen för att meddela kommunen.

16 §

Bevarande av handlingar

Sådana handlingar med anknytning till ansökan om och beviljande av stöd samt till villkoren för att få stöd som inte ges in till den stödbeviljande myndigheten ska stödsökanden bevara under ansökningsåret och de fyra följande kalenderåren. Är det fråga om förbindelser som avses i 5 § 1 mom. i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling eller miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. 1–5 punkten eller om förbindelser som avses i 6 §, ska de ovan avsedda handlingarna bevaras i minst fyra år efter förbindelse- eller avtalsperiodens utgång. Är det fråga om handlingar som hänför sig till villkorlighet, ska ovannämnda handlingar bevaras under ansökningsåret och de två följande kalenderåren, om en längre tid för bevarande inte förutsätts i den lagstiftning som avses i 26 § i denna lag.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om de i 1 mom. avsedda handlingar som ska bevaras.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

4 kap.

Behandling av ansökan samt beslutsfattande

17 §

Beslut om stöd

Stödbeslut som utarbetats med hjälp av automatisk databehandling och de handlingar som hänför sig till behandlingen av ärendet får undertecknas maskinellt.

Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om de system som ska användas för stödbeslut, om datainnehållet, om behandlingen av betalningsmaterialet, om betalningssätten och om registrering av betalningarna i ett informationssystem.

18 §

Rättelse

Har stödsökanden fått stöd till ett mindre belopp än han eller hon borde ha fått eller har stödet utan grund avslagits helt och hållet, får myndigheten trots att beslutet vunnit laga kraft och utan särskild ansökan rätta sitt felaktiga beslut.

19 §

Ränta på stöd

Om en rättelse som avses i 18 § leder till att stödsökanden beviljas stöd eller det beviljade stödbeloppet höjs eller om stöd som blivit obetalt på grund av ett misstag från myndighetens sida betalas till stödsökanden, ska på det stödbelopp som rättelsen avser eller på det obetalda stödbeloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) räknat från den dag då det beslut som ska rättas fattades fram till den dag då rättelsebeslutet fattas. Ränta betalas emellertid inte, om behovet av rättelse har uppstått på grund av stödsökandens verksamhet.

Om sökande av ändring leder till att stödsökanden beviljas stöd eller att stödbeloppet höjs, kan på detta belopp betalas en årlig dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen räknat från den dag då det ursprungliga beslutet fattades fram till den dag då besvärsmyndigheten fattar sitt beslut. Besvärsmyndigheten beslutar om betalning av ränta.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

5 kap.

Administrativ kontroll och arealmonitorering

20 §

Administrativ kontroll och korskontroller

Vid en administrativ kontroll kontrolleras det att alla uppgifter i ansökan om stöd som utgör förutsättningar för ansökningen har uppgetts och att de är korrekta. Administrativa kontroller, korskontroller medräknade, utgör sådan systematisk kontroll av alla ansökningar, ett visst stöd-villkor eller en skara stödmottagare som gäller alla omständigheter som det är möjligt och ändamålsenligt att kontrollera genom administrativa kontroller. Administrativa kontroller kan också riktas till någon del av stöd-villkoren på basis av ett urval som Livsmedelsverket har fastställt.

Livsmedelsverket utför korskontroller av uppgifter i informationssystemen. Vid korskontrollerna jämförs uppgifterna i olika informationssystem med de uppgifter som uppgetts i stödansökan.

Kommunen, närings-, trafik- och miljöcentralen, Statens ämbetsverk på Åland och Livsmedelsverket ska kontrollera uppgifterna i stödansökan. Den behöriga stödbeviljande myndigheten kontrollerar uppgifterna i stödansökan genom administrativ kontroll eller korskontroll. Vid försummelser av villkorligheten som har upptäckts vid den administrativa kontrollen bedömer kommunen dessutom försummelserna och utarbetar ett påföljdsförslag till den del det är fråga om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden och villkorlighetskrav i fråga om växtskyddsmedel, vilka kan verifieras utgående från uppgifterna i en sådan ansökan om stöd som avses i 12 §.

Närings-, trafik- och miljöcentralen eller Statens ämbetsverk på Åland utför de inspektioner som behövs i fråga om stödsökande som till följd av korskontroll blivit föremål för utredning, och resultatet av inspektionerna sänds till stödsökandena på elektronisk väg.

Om det vid en administrativ kontroll upptäcks ett fel i ansökningsuppgifterna, underrättas stödsökanden om saken på elektronisk väg och stödsökanden kan korrigera det upptäckta felet före en av Livsmedelsverket utsatt tidpunkt. Fel kan dock korrigeras bara i det fallet att det är möjligt enligt artikel 7 i förordningen om ansökningssystem. Om en stödsökande inte vidtar avhjälpan åtgärder eller om den administrativa kontrollen utförs efter den tidpunkt som avses i detta moment, beaktas resultatet av den administrativa kontrollen när stödbeloppet bestäms eller påföljder påförs. Vid korskontroller som hänför sig till uppdateringar av åkerskiftesregistret till följd av nya flygfotografier är det dock inte möjligt att korrigera fel.

Livsmedelsverket svarar för kvalitetsbedömningen av det geospatiala ansökningssystem som avses i artikel 4 i förordningen om kvalitetsbedömning. Närings-, trafik- och miljöcentralen eller Statens ämbetsverk på Åland kan företa ett till kvalitetsbedömningen av det geospatiala ansökningssystemet anknyttande terrängbesök för fastställande av arealen.

Närings-, trafik- och miljöcentralen företar ett administrativt kontrollbesök som avses i 5 § 5 mom. och 9 § 3 mom. i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling. Vid det administrativa kontrollbesöket fastställs den areal som ett avtal gäller och huruvida den berättigar till stöd. Stödsökanden ska underrättas om ett administrativt kontrollbesök högst 14 dygn innan kontrollbesöket utförs.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Närmare bestämmelser om administrativa kontroller och utförandet av dem samt om hur de inverkar på det stödbelopp som ska betalas ut får utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 §

Arealmonitorering

Arealmonitorering och fotografier som innehåller geografisk information och som enligt artikel 11 i förordningen om ansökningssystem kan jämföras med arealmonitorering används för att säkerställa att avkastnings- och resultatrapporteringen är korrekt i enlighet med artikel 70 i den horisontella förordningen. När arealmonitorering och fotografier som innehåller geografisk information används ska det tillämpas ett förfarande som inte äventyrar en persons rättigheter eller skyddet för privatlivet eller något annat integritetsskydd, i enlighet med vad som föreskrivs i den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen (1050/2018). Livsmedelsverket utarbetar den årliga planen som avses i artikel 10.4 i förordningen om ansökningssystem.

Om det som uppgetts i stödansökan inte motsvarar resultatet av arealmonitoreringen, sänds till stödsökanden en elektronisk utredningsbegäran och stödsökanden ges möjlighet att inom den tid som satts ut i utredningsbegäran vidta avhjälpande åtgärder eller lämna in tillräcklig utredning om att stödvillkoren har följts. Om en stödsökande inte vidtar avhjälpande åtgärder inom den tid som Livsmedelsverket har satt ut, beaktas resultatet av arealmonitoreringen när stödbeloppet bestäms eller påföljder påförs. Avhjälpande åtgärder kan emellertid inte vidtas efter den tidpunkt som avses i artikel 7.1 a i förordningen om ansökningssystem.

Myndigheten kan på administrativ väg bedöma inlämnade utredningar eller av särskilda skäl genomföra besök på plats för att säkerställa resultatet av arealmonitoreringen. Livsmedelsverket kan dessutom genom ett sampel med anknytning till arealmonitoreringen välja ut stödsökande eller skiften för uppföljning av vissa stödvillkor.

Livsmedelsverket svarar för den kvalitetsbedömning av arealmonitoreringen som avses i artikel 5 i förordningen om kvalitetsbedömning. Närings-, trafik- och miljöcentralen eller Statens ämbetsverk på Åland genomför kontrollbesök på plats som hänför sig till bedömning av kvaliteten på arealmonitoreringen. De observationer som gjorts vid kvalitetsbedömningen sänds elektroniskt till stödsökanden i en nättjänst och stödsökanden kan korrigera sin ansökan på det sätt som föreskrivs i artikel 7 i förordningen om ansökningssystem.

Det som i 25 och 27 § föreskrivs om rätt till insyn och om myndighetens rätt att få upplysningar och hjälp gäller i fråga om arealmonitorering även kommunen.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid arealmonitorering, det material som ska användas, klassificering av materialet, kontrollbesök i terrängen, hur resultaten av arealmonitoreringen inverkar på andra stöd samt förfaranden som anknyter till kvalitetsbedömning av arealmonitoreringen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om tidsfrister och sättet att lämna in utredning samt om sättet att genomföra avhjälpande åtgärder och om metoderna i fråga om sådana åtgärder.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

6 kap.

Tillsyn

22 §

Sampel och tillsyn på plats

Livsmedelsverket beslutar i fråga om vilka stödsystem eller stödvillkor det ska göras ett sampel med avseende på tillsyn på plats. Livsmedelsverket väljer för de olika stödsystemens del ut ett sampel av stödsökande för utförande av tillsyn på plats hos dem. Livsmedelsverket väljer därtill ut ett sampel av gårdsbruksenheter för tillsyn på plats som gäller villkorligheten. Livsmedelsverket kan använda ett i artikel 5.6 i förordningen om kvalitetsbedömning avsett urval som en del av ett sampel som gäller tillsyn på plats.

Vid tillsynen på plats kontrolleras det att uppgifterna i stödsökandens ansökan om stöd stämmer samt att de stödberättigandekriterier och stödvillkor samt till stödet anknyttande basnivåer som hänför sig till det stöd som är föremål för tillsyn har följts. Dessutom kontrolleras det att villkorlighetskraven har uppfyllts.

Närmare bestämmelser om tillsynen över stödvillkoren, minimiantalet kontroller och urvalet, förfarandet vid tillsynen, kontrollen av djurantalen, bestämmandet av de yttre och inre gränserna för bas- och jordbruksskiften, mätmetoden, mätsätten, mätnoggrannheten och toleransen samt uppdatering av basskiftesuppgifterna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Utvidgad tillsyn

Om det i samband med den i denna lag avsedda tillsynen eller någon annan tillsyn upptäcks eller den myndighet som utför tillsynen får kännedom om ett fel eller en försummelse som gäller förutsättningarna för beviljande av stöd enligt denna lag eller villkorligheten, ska tillsynen utvidgas till tillsyn över stöd enligt denna lag eller villkorligheten.

Om myndigheten annars får kännedom om ett fel eller en försummelse som gäller förutsättningarna för beviljande av stöd eller villkorligheten eller om myndigheten annars anser det vara behövt, får myndigheten oberoende av resultaten av det sampel som avses i 22 § utföra inspektion hos stödsökanden.

Kommer ett fel eller en försummelse till en myndighets kännedom i en i 1 eller 2 mom. avsedd situation och myndigheten inte har behörighet att utöva tillsyn över stöd eller villkorlighet, ska den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen eller det behöriga regionförvaltningsverket underrättas om saken.

Närmare bestämmelser om utvidgad tillsyn får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

24 §

Arealmonitorering och användning av nya tekniker vid tillsyn

Arealmonitorering får användas som i artikel 83 i den horisontella förordningen avsett kontrollsystem för villkorlighet.

När tillsyn enligt artikel 83.6 c i den horisontella förordningen utövas och fotografier som innehåller geografisk information samt obemannade luftfarkoster används ska ett förfarande tillämpas som inte äventyrar en persons rättigheter eller skyddet för privatlivet eller något annat integritetsskydd i enlighet med vad som föreskrivs i den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Om en obemannad luftfarkost används vid tillsynen har en myndighet som handlar under tjänsteansvar rätt att använda luftfarkosten vid tillsynen.

Arealmonitorering eller sådana nya tekniker som avses i 2 mom. får användas vid tillsyn över stödberättigandekriterier, stödvillkor och till stödet anknyttande basnivåer samt vid administrativa kontrollbesök enligt 20 § 5 mom. På arealmonitorering tillämpas vad som föreskrivs i 21 §.

Närmare bestämmelser om arealmonitorering vid tillsyn över villkorligheten, tillsyn över villkor som inte är föremål för arealmonitorering, användning av nya tekniker, de tekniska kraven på de nya teknikerna och det tekniska utförandet av arealmonitorering får utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Rätt till insyn

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, Statens ämbetsverk på Åland, närings-, trafik- och miljöcentralen och regionförvaltningsverket har rätt att utföra inspektioner hos stödsökandena och stödmottagarna i syfte att kontrollera och utöva tillsyn över stöd och villkorlighetskrav enligt denna lag. Om tillsynen över förutsättningarna för erhållande av stöd så förutsätter, får inspektion utföras i slakterier och i företag som förädlar eller förmedlar jordbruksprodukter.

Den myndighet som utövar tillsynen eller utför inspektionen har rätt att i den omfattning som tillsyns- eller inspektionsuppdraget kräver inspektera stödsökandens bokföring, jordbruks- och trädgårdsprodukter, djur, foder och livsmedel, produktionsförhållanden, produktionsbyggnader och produktionsanläggningar, förädlingsanläggningar, lager, anordningar, transportutrustning, odlingar, betesmarker, landskapselement och miljöavtalsområden utanför åker samt andra förutsättningar för beviljande och utbetalning av stöd. Inspektion får dock inte utföras i lokaler som används för permanent boende.

Den myndighet som utövar tillsynen eller utför inspektionen har rätt att för utförandet av sina uppgifter ta upp ljud eller bild med iakttagande av ett förfarande som inte äventyrar en persons rättigheter eller skyddet för privatlivet eller något annat integritetsskydd, i enlighet med vad som föreskrivs i den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen.

Livsmedelsverket har rätt att närvara vid inspektioner som gäller stödsökande eller stödmottagare och som någon annan myndighet utför och att följa hur inspektionerna utförs.

Tillsynsmyndigheten har rätt att vid behov få handräckning vid fullgörandet av inspektion så som föreskrivs i 9 kap 1 § i polislagen (872/2011).

Betänkande JsUB 14/2022 rd

26§

Särskilda bestämmelser i fråga om villkorlighet

Närings-, trafik- och miljöcentralen utövar tillsyn över efterlevnaden av naturvårdslagen (1096/1996) och miljöskyddslagen (527/2014) till den del tillsynen gäller iakttagandet av de föreskrivna verksamhetskrav och de krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som ingår i villkorligheten.

Närings-, trafik- och miljöcentralen och regionförvaltningsverket utövar tillsyn över iakttagandet av kraven inom tillämpningsområdet för livsmedelslagen (297/2021), lagen om djursjukdomar (76/2021), lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014), foderlagen (1263/2020), lagen om växtskyddsmedel (1563/2011) och djurskyddslagen (247/1996) till den del tillsynen gäller iakttagandet av andra villkorlighetskrav än de som avses i 1 mom. Utöver vad som föreskrivs i denna lag ska bestämmelserna om tillsyn och tillsynsmyndigheter i de nämnda lagarna och i veterinärvårdslagen (765/2009) iakttas.

Närings-, trafik- och miljöcentralen samordnar tillsynspåföljderna i fråga om villkorlighet.

I landskapet Åland ansvarar Statens ämbetsverk på Åland för tillsynen över att kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden iakttas och samordnar också tillsynspåföljderna i fråga om villkorlighet.

Närmare bestämmelser om tillsynen över att de föreskrivna verksamhetskraven samt kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden iakttas får utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får bestämmelser som preciserar den horisontella förordningen och förordningen om kvalitetsbedömning utfärdas om tillsyn och det förfarande som ska iakttas vid tillsynen samt om objekten för den tillsyn som avses i de lagar som nämns i 1 och 2 mom.

27§

Myndighetens rätt att få upplysningar och hjälp

Myndigheten har rätt att få för tillsynen behövliga handlingar och uppgifter av stödsökanden eller dennes representant. Med handlingar avses även material som skapats eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat sätt. Myndigheten har också rätt att få uppgifter av slakterier, företag som förädlar eller förmedlar jordbruksprodukter och av stambokförande sammanslutningar som avses i 3 § i lagen om djuravelsverksamhet (319/2014) samt av renbeteslagen. De som ansöker om stöd samt ovan avsedda slakterier och företag som förädlar eller förmedlar jordbruksprodukter ska tillåta att det tas prover i den omfattning en inspektion förutsätter. Material och prover ska överlämnas utan ersättning.

Stödsökanden eller dennes företrädare ska på begäran av myndigheten lämna behövlig hjälp under tillsynen.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

28 §

Sakkunniga som anlitas vid inspektioner

Vid en inspektion kan en revisor som avses i revisionslagen (1141/2015) anlitas, om ett behö-
rigt utförande av inspektionen förutsätter det. En revisionssammanslutning ska utse en ansvarig
revisor för inspektionen. Vid utförande av inspektionsuppdrag tillämpas förvaltningslagen (434/
2003), språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003) och lagen om offentlighet i myn-
digheternas verksamhet (621/1999).

På revisorer som utför inspektionsuppdrag tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjäns-
teansvar. På skador som orsakats i samband med utförande av inspektionsuppdrag tillämpas ska-
deståndslagen (412/1974).

29 §

Meddelande om tillsyn

En stödsökande eller dennes företrädare kan, om detta inte inverkar på tillsynens syfte eller ef-
fekt, meddelas i förväg om tillsyn på plats som följer:

- a) högst 48 timmar i förväg när det gäller djurövervakning på plats,
- b) högst 14 dygn i förväg när det gäller annan tillsyn på plats.

Stödsökanden ska i samband med meddelandet om tillsyn på plats eller senast i samband med
själva tillsynen informeras om att en luftfarkost används vid tillsynen.

30 §

Förfarandet vid tillsynen

Personer som utför tillsynsuppdrag ska ha ett tjänstekort som Livsmedelsverket, närings-, tra-
fik- och miljöcentralen, regionförvaltningsverket eller Statens ämbetsverk på Åland utfärdat eller
en av en ovannämnd myndighet utfärdad handling som intygar rätten till insyn, och tjänstekortet
eller handlingen ska på begäran visas för stödsökanden eller dennes företrädare i samband med
tillsynen.

Tillsynsresultatet, där de observationer som gjorts anges, ska sändas till stödsökanden elektro-
niskt i en nättjänst. Stödsökanden ska ges tillfälle att foga sina kommentarer till tillsynsresultatet i
nättjänsten.

Närmare bestämmelser om de omständigheter som ska framgå av tillsynsresultatet får utfärdas
genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

7 kap.

Sänkning av stöd och ersättningar. Påföljder

31 §

Påföljder vid försenad ansökan

Om en ansökan om stöd som hör till det integrerade administrations- och kontrollsystem som avses i artikel 65 i den horisontella förordningen lämnas in försenad, sänks beloppet av stöd som ska beviljas med en procent för varje arbetsdag som ansökan är försenad. Förseningspåföljder tillämpas dock inte i situationer enligt artikel 3 i den horisontella förordningen. Stöd beviljas inte, om ansökan är mer än sju kalenderdagar försenad.

Bestämmelser om påföljder vid försening i fråga om stöd som beviljas enligt lagen om nationella stöd finns i 17 § i lagen om nationella stöd.

32 §

Allmänna grunder för sänkning av stöd

Stöd beviljas inte eller det stöd som ska beviljas minskas, om en stödsökande inte uppfyller villkoren för stödberättigande eller förutsättningarna för beviljande av stöd eller inte fullgör andra skyldigheter som hänför sig till stödet. Stöd beviljas inte eller det stöd som ska beviljas minskas, om en stödsökande inte har följt stöd villkoren eller inte uppfyller förutsättningarna för beviljande av stöd eller inte fullgör andra skyldigheter som hänför sig till stödet. Stödet minskas också om Europeiska unionens lagstiftning om stödet kräver det.

Stöd beviljas inte, om stödmottagaren helt eller delvis hindrar genomförandet av en inspektion, ett kontrollbesök, ett administrativt kontrollbesök eller tillsyn på plats som hänför sig till stödet eller stödåtgärden i fråga. Om tillsyn som gäller villkorlighet hindras blir följden att stödsökandens stödsökningar inom tillämpningsområdet för villkorlighet avslås.

33 §

Minskningar och påföljder i fråga om arealbaserade stöd

Om den areal för vilken arealbaserat stöd har sökts är större än den areal som har godkänts vid tillsyn på plats, vid administrativ kontroll, vid arealmonitorering eller genom någon annan metod, sänks det stöd som ska beviljas enligt växtartsgrupp så att sänkningen ökar när den proportionella skillnaden mellan den ansökta och den godkända arealen blir större. Stödet kan sänkas, om inte all jordbruksmark som stödsökanden besitter har uppgetts i ansökan.

Har andra villkor för att få stöd än de till arealen anknyttande villkor som avses i 1 mom. inte följts, ökar stödsänkningen utgående från försummelsens allvar, omfattning, varaktighet och upprepning. Är det fråga om en allvarlig försummelse av ett stöd villkor, förvägras stödet för stödåtgärden när det gäller ansökningsåret och det följande året.

Bestämmelser om tillsynspåföljder i fråga om arealbaserade stöd som beviljas enligt lagen om nationella stöd finns i 18 och 19 § i lagen om nationella stöd.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Om stöd som betalas på grundval av arealen minskas utgående från skillnaden mellan den ansökta arealen i stödsökandens stödansökan och skiftets senaste digitaliserade areal, kan stödminskningen göras utan särskild utredning, om stödet till följd av arealskillnaden minskas utan påföljd.

Närmare bestämmelser om grunderna för sänkning av arealbaserade stöd, beräkningen av minskningar och påföljder, växtartsgrupperna, den påföljdsskala som ska tillämpas i fråga om arealerna samt minskningar och påföljder i fråga om stödvillkor får utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §

Minskningar och påföljder i fråga om djurbaserade stöd

Om det vid en administrativ kontroll eller vid tillsyn på plats konstateras att en gårdsbruksenhet har färre stödberättigande djur eller djurenheter än stöd har sökts för i stödansökan, sänks det stöd som ska beviljas enligt djurgrupp på basis av skillnaden mellan det ansökta och det vid tillsynen konstaterade djurantalet så att sänkningen ökar när den proportionella skillnaden mellan det ansökta och det konstaterade djurantalet blir större.

Har andra villkor för att få stöd än de till djurantalet anknyttande villkor som avses i 1 mom. inte följts, ökar stöd sänkningen utgående från försummelsens allvar, omfattning, varaktighet och upprepning. Är det fråga om en allvarlig försummelse av ett stödvillkor, förvägras stödet för stödåtgärden när det gäller ansökningsåret och det följande året.

Bestämmelser om tillsynspåföljder i fråga om djurbaserade stöd som beviljas enligt lagen om nationella stöd finns i 20 § i lagen om nationella stöd.

Närmare bestämmelser om grunderna för sänkning av djurbaserade stöd, beräkningen av minskningar och påföljder, djurgrupperna, den påföljdsskala som ska tillämpas i fråga om djurantalet samt minskningar och påföljder i fråga om stödvillkor får utfärdas genom förordning av statsrådet.

35 §

Påföljder vid försummelse att iaktta villkorlighetskraven

Påföljder som föranleds av försummelse att iaktta villkorlighetskraven påförs i enlighet med artikel 85 i den horisontella förordningen och kapitel III i förordningen om kvalitetsbedömning.

Närmare bestämmelser om fastställande och beräkning av påföljder får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i Europeiska unionens lagstiftning.

36 §

Förvägran av stöd i situationer där djurhållningsförbud har meddelats

Om jordbrukaren eller en familjemedlem som bedriver företagsverksamhet tillsammans med denne har meddelats djurhållningsförbud enligt 17 kap. 23 § i strafflagen (39/1889), och djurhållningsförbudet helt eller delvis grundar sig på ett brott enligt 17 kap. 14, 14 a eller 15 § i strafflagen eller en förseelse enligt 54 § i djurskyddslagen eller enligt motsvarande lagstiftning i land-

Betänkande JsUB 14/2022 rd

skapet Åland, ska stöd eller ersättning som grundar sig på djurhållning inte beviljas eller betalas ut för den djurart som omfattas av förbudet för de stödår eller de förbindelse- eller avtalsår under vilka det brott eller den förseelse som ledde till djurhållningsförbudet begicks. I denna paragraf avses med familjemedlem jordbrukarens make, alltså äkta make eller personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden i enlighet med 7 § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) samt en person som lever varaktigt i jordbrukarens hushåll och som är släkt med jordbrukaren eller med jordbrukarens make i rakt upp- eller nedstigande led eller som är make till en sådan person.

Om en jordbrukare eller familjemedlem som bedriver företagsverksamhet tillsammans med denne har meddelats djurhållningsförbud ska stöd eller ersättning som grundar sig på djurhållning inte beviljas eller betalas ut för den djurart som omfattas av förbudet för den tid då djurhållningsförbudet gäller och inte heller för tiden mellan gärningsåret och den tidpunkt då den lagakraftvunna domen meddelades. Stöd eller ersättning som redan har betalats ut ska återkrävas.

37 §

Ordningsföljd vid beräkning av minskningar och påföljder

Påföljder i fråga om beloppet av stöd och ersättningar som beviljas enligt lagen om direktstöd till jordbrukare och lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling ska beräknas i följande ordning:

- 1) minskningar och påföljder som föranleds av fel som gäller arealen eller djurantalet beaktas,
- 2) minskningar och påföljder som föranleds av försummelse att iaktta stöd villkoren beaktas,
- 3) minskningar och påföljder som föranleds av att ansökan lämnats in försenad,
- 4) i fjärde hand beaktas påföljder som föranleds av att jordbruksmark inte har anmälts beaktas,
- 5) minskningar som föranleds av finansiell disciplin enligt artikel 17 i den horisontella förordningen beaktas, och
- 6) påföljder som föranleds av att villkorlighetskrav har försummats beaktas.

Vid beräkning av minskningarnas och påföljdernas storlek beräknas påföljden utgående från det belopp som återstår efter en minskning som har gjorts med iakttagande av den ordningsföljd som anges i 1 mom.

Närmare bestämmelser om den exaktare ordningsföljden vid beräkning av påföljder får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 §

Minskningar och påföljder i fråga om vissa stödformer

Om det vid ett administrativt kontrollbesök eller vid tillsyn på plats upptäcks att en icke-produktiv investering som avses i 9 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling inte har genomförts i enlighet med avtalet om den icke-produktiva investeringen eller att stödsökanden har uppgett kostnader som inte berättigar till ersättning, betalas ersättning inte eller minskas ersättningen för hela avtalstiden eller en del av den, varvid försummelsens allvar, omfattning, varaktighet och upprepning beaktas.

Om någon som ansöker om ersättning på basis av ett i 5 § 3 mom. i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling avsett miljöavtal om upprätthållande av klonarkiv för ursprungsväxter

Betänkande JsUB 14/2022 rd

eller miljöavtal om bevarande av lantrasers genom i sin ansökan uppger en kostnad som inte uppfyller förutsättningarna för betalning av ersättning, lämnas kostnaden helt eller delvis oersatt eller återkrävs ersättning som redan har betalats ut. Om försummelse av avtalsvillkoren uppräcks vid tillsyn på plats i fråga om ett i 5 § 3 mom. i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling avsett miljöavtal om upprätthållande av en ursprungssort, minskas ersättningen eller betalas ersättning inte alls ut utgående från försummelsens allvar, omfattning, varaktighet och upprepning.

Om en stödmottagare har underlåtit att iakttäga lagstiftningen om offentlig upphandling, påförs påföljder i enlighet med artikel 61 i den horisontella förordningen.

Närmare bestämmelser om grunderna för sänkning av ersättningar och om beräkningen av minskningar och påföljder får utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §

Undantag i fråga om påförande av påföljder

Påföljder påförs inte i situationer som avses i artikel 59.5 andra stycket a, b och c eller artikel 84.2 c i den horisontella förordningen eller i andra därmed jämförbara situationer.

Påföljder i fråga om stöd eller ersättningar påförs inte heller, om sökanden med anledning av en uppmaning att avhjälpa situationen som avses i 20 eller 21 § har avhjälpt situationen till alla delar eller gett in tillräcklig utredning om att stödvillkoren har följts.

40 §

Annan tillämplig lagstiftning

I samband med minskningar och påföljder som beror på fel med anknytning till stöd som helt eller delvis finansieras av Europeiska unionen och villkorlighet tillämpas dessutom vad som föreskrivs i rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen samt budgetförordningen.

8 kap.

Återkrav av stöd

41 §

Återkrav av stöd

- Stöd som betalats ut felaktigt eller utan grund ska återkrävas, om
- 1) förutsättningarna för beviljande eller utbetalning av stödet inte har uppfyllts,
 - 2) stödvillkoren inte har följts,
 - 3) stödmottagaren har lämnat felaktig eller bristfällig information som i väsentlig grad har påverkat beviljandet eller utbetalningen av stödet,
 - 4) stödmottagaren hindrar genomförandet av en inspektion,

Betänkande JsUB 14/2022 rd

5) Europeiska unionens lagstiftning om stödet kräver det.

Om stöd har beviljats flera stödmottagare gemensamt, svarar alla mottagare solidariskt för betalningen av det stöd som återkrävs. Återkravet frångås, om det belopp som ska återkrävas är högst 100 euro exklusive ränta per stödmottagare och per stöd som beviljats, om inte något annat följer av 1 eller 3 mom.

Bestämmelser om återkrav av stöd som helt eller delvis finansierats av Europeiska unionen och beräkning av det belopp som ska återkrävas finns dessutom i den horisontella förordningen, förordningen om ekonomisk förvaltning, rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och budgetförordningen.

42 §

Dröjsmålsräntan på det belopp som återkrävs

På belopp som återkrävs ska det betalas en årlig dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen. Räntan beräknas enligt den tid som börjar 60 dagar efter beslutet om återkrav och slutar när återbetalningen sker eller, om det belopp som återkrävs dras av från en post som ska betalas senare, när avdraget görs.

43 §

Avstående från återkrav

Man kan helt eller delvis avstå från att återkräva stöd som betalats ut felaktigt eller utan grund eller ränta som ska betalas på beloppet, om det som en helhet betraktat med hänsyn till stödmottagarens omständigheter och verksamhet skulle vara oskäligt att återkräva det fulla beloppet. Återkravet och indrivningen av ränta ska dock ske till fullt belopp, om Europeiska unionens lagstiftning om stöd som i sin helhet eller delvis finansieras av Europeiska unionen eller i sin helhet finansieras med nationella medel kräver det.

44 §

Förfaranden vid återkrav

Den myndighet som beviljat stödet beslutar om återkrav. Beslut om återkrav ska fattas utan obefogat dröjsmål efter det att myndigheten har fått vetskap om grunden för återkravet och inom tio år från det att stödet eller den sista posten av det har betalats.

Livsmedelsverket svarar för verkställigheten av återkravsbeslut. Det belopp som ska återkrävas plus ränta kan tas ut genom att det dras av från ett annat stöd eller en annan ersättning enligt denna lag som ska betalas till samma stödmottagare.

Beslutet om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att det har vunnit laga kraft. En återkravsfordran preskriberas fem år efter ingången av året efter det år då beslutet om återkrav vann laga kraft. På verkställande av beslutet tillämpas i övrigt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Betänkande JsUB 14/2022 rd

9 kap.

Genomförande av jordbruksrådgivningstjänster

45 §

Jordbruksrådgivningstjänster

Jordbruksrådgivningstjänster enligt artiklarna 15 och 78.3 i förordningen om strategiska planer ges av rådgivare som godkänts av Livsmedelsverket.

46 §

Förutsättningar för godkännande av rådgivare samt godkännande

En rådgivare ska ha tillräcklig sakkunskap med hänsyn till rådgivningsuppgiftens art och omfattning. Rådgivaren ska dessutom ha sådan utbildning på minst andra stadiet som är lämplig med tanke på det ämnesområde som rådgivningen gäller samt lämplig erfarenhet av rådgivning. Rådgivaren eller, om rådgivaren är i någon annans tjänst, rådgivarens arbetsgivare ska vara införd i det register över mervärdesskattskyldiga som avses i 172 § i mervärdesskattelagen (1501/1993).

Rådgivarna godkänns med iakttagande av artikel 15 i förordningen om strategiska planer. Ett villkor för godkännande är att rådgivaren uppfyller de förutsättningar som anges i 1 mom. Rådgivarna godkänns för viss tid, som löper ut när giltigheten för Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken för 2023–2027 upphör.

Rådgivaren ska upprätthålla och utveckla sådan yrkesskicklighet som jordbruksrådgivningstjänsterna kräver. Rådgivaren ska underrätta Livsmedelsverket om sådana betydande förändringar i förhållandena som kan inverka på uppfyllandet av förutsättningarna för godkännande.

47 §

Återkallelse av godkännande

Livsmedelsverket kan återkalla godkännandet av en rådgivare, om rådgivaren inte uppfyller förutsättningarna för godkännande eller av någon annan orsak inte kan anses vara lämplig för sin uppgift på grund av allvarliga eller upprepade fel eller försummelser i sitt förfarande. Innan ett godkännande återkallas ska Livsmedelsverket ge rådgivaren en skriftlig anmärkning samt höra honom eller henne.

48 §

Utförande av rådgivningsuppgiften

De som utför rådgivningsuppgifter handlar under tjänsteansvar. Den som utför rådgivningsuppgifter ska dessutom iaktta förvaltningslagen, språklagen, samiska språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Vid ersättning av skador som uppkommit i samband med utförandet av rådgivningsuppgiften tillämpas skadeståndslagen.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

10 kap.

Särskilda bestämmelser

49 §

Mjölkrester

För planeringen, förvaltningen, beviljandet och tillsynen av stöd som beviljas på grundval av mjölkproduktion förs ett mjölkrester. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs.

I mjölkrester kan följande uppgifter föras in:

- 1) den mjölkproducerande gårdsbruksenhetens identifikationsuppgifter,
- 2) den mjölkproducerande gårdsbruksenhetens innehavare och ägare, kontaktuppgifter, personbeteckning eller företagets identifikationsuppgifter,
- 3) litermängden producerad och insamlad mjölk som sålts för att marknadsföras och som godkänts för detta ändamål,
- 4) mjölkens fetthalt,
- 5) mjölkens produktionstidpunkt,
- 6) mejeriets kontaktuppgifter och tidpunkten för leveransen till mejeriet,
- 7) mängden mjölk i liter som sålts direkt till konsumenterna.

Också andra uppgifter kan införas i registret, om den nationella lagstiftningen eller Europeiska unionens lagstiftning förutsätter det och om uppgifterna är nödvändiga med tanke på förvaltningen av mjölkrester. Mejerierna ska varje månad i fråga om varje producent lämna uppgifter till mjölkrester om den mjölk som den mjölkproducerande gårdsbruksenheten levererat till mejeriet.

För inskrivning i mjölkrester tas det inte ut någon avgift.

Jord- och skogsbruksministeriet, det attesterande organ som avses i lagen om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken, Livsmedelsverket, närings-, trafik- och miljöcentralerna, regionförvaltningsverken, Statens ämbetsverk på Åland och kommunala myndigheter har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur mjölkrester få sådana uppgifter som de behöver för att kunna sköta sina i denna lag föreskrivna uppgifter.

50 §

Lämnande av uppgifter för uppföljning

Livsmedelsverket, Statens ämbetsverk på Åland, närings-, trafik- och miljöcentralen samt kommunen har rätt att av stödmottagare få de utredningar och den uppföljningsinformation som avses i artikel 7 i förordningen om strategiska planer och bilaga I till den förordningen och som behövs för uppföljning av stöden och bedömning av deras effekt.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om utredningarnas och uppföljningsinformationens innehåll.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

51 §

Beslutsavgift och delgivning

För beslut om stöd enligt denna lag tas det inte ut några avgifter hos sökanden och stödmottagaren. För beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning tas det dock ut en avgift i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Beslut som avses i denna lag kan delges på det sätt som föreskrivs i 59 § i förvaltningslagen eller 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

52 §

Ersättning som betalas till kommuner i landskapet Åland

Kommunerna i landskapet Åland får ersättning för uppdrag som deras myndigheter utför enligt denna lag. Ersättningen betalas enligt antalet stödsökningar.

Närmare bestämmelser om grunderna för den ersättning som betalas till kommunerna i landskapet Åland och om ersättningens storlek utfärdas genom förordning av statsrådet.

53 §

Myndighetens rätt att få uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och andra behöriga myndigheter har rätt att trots sekretessbestämmelserna av statliga och kommunala myndigheter samt av aktörer som sköter offentliga uppdrag få uppgifter om en stödsökande eller stödmottagare samt om dennes ekonomiska ställning och affärs- och yrkesverksamhet eller om andra omständigheter som är relevanta för stödet, när uppgifterna är nödvändiga för behandlingen av stöd- eller ersättningsärenden.

Myndigheter, organ och personer som utför uppdrag enligt denna lag har rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter få för sitt uppdrag nödvändiga uppgifter om stödsökande, stödmottagare och den produktion som stödet gäller.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 8 § 1 mom. i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs får jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket trots sekretessbestämmelserna till behöriga institutioner inom Europeiska unionen lämna ut sådana i övrigt sekretessbelagda uppgifter som erhållits vid verkställigheten av denna lag och som behövs för tillsynen över efterlevnaden av Europeiska unionens lagstiftning.

54 §

Ändringssökande

Omprövning av en kommunal myndighets beslut enligt denna lag får begäras hos den närings-, trafik- och miljöcentral som är behörig enligt 11 §. Om begäran gäller ett beslut som fattats av en kommun i landskapet Åland, anförs begäran om omprövning hos Statens ämbetsverk på Åland.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

I fråga om ett förvaltningsbeslut av Livsmedelsverket, närings-, trafik- och miljöcentralen eller Statens ämbetsverk på Åland får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Ändring i ett beslut som meddelats av Livsmedelsverket eller närings-, trafik- och miljöcentralen med anledning av en begäran om omprövning får sökas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol. Ändring i ett beslut som meddelats av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland med anledning av en begäran om omprövning och som gäller beviljande eller återkrav av stöd för renhushållning får sökas genom besvär hos Norra Finlands förvaltningsdomstol. Ändring i ett beslut som meddelats av Statens ämbetsverk på Åland med anledning av en begäran om omprövning får sökas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol. Bestämmelser i övrigt om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

11 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

55 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013).

56 §

Övergångsbestämmelser

De förordningar av statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet samt de föreskrifter av Livsmedelsverket som har utfärdats med stöd av lagen om verkställighet av jordbruksstöd fortsätter att gälla tills något annat föreskrivs.

På ansökningar som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

De tillsynsuppgifter som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag slutförs i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

De beslut om godkännande som rådgivare som har fattats med stöd av lagen om verkställighet av jordbruksstöd fortsätter att gälla.

4.

Lag

om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001) 2 § 4 och 5 punkten, 9 § 4 mom., 16 § 2 och 4 mom. och 26 §,

av dem 2 § 5 punkten sådan den lyder i lag 1446/2006, 9 § 4 mom., 16 § 2 mom. och 26 § sådana de lyder i lag 195/2013 samt 16 § 4 mom. sådant det lyder i lag 20/2011,

ändras 1 § 2 mom., 2 § 3 och 14 punkten, 3 § 5 mom., 5 §, 9 § 1 mom., 2 mom. 1 punkten och 3 mom., 10 § 2 mom. 1 punkten, 10 e § 1 mom., 17 § 1–4 mom. och 25 §,

av dem 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1156/2016, 2 § 3 och 14 punkten, 9 § 2 mom. 1 punkten, 10 § 2 mom. 1 punkten och 17 § 4 mom. sådana de lyder i lag 1357/2014, 3 § 5 mom. sådant det lyder i lag 203/2018, 5 och 25 § sådana de lyder i lag 195/2013, 9 § 3 mom. och 17 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1446/2006 och 10 e § 1 mom. sådant det lyder i lag 283/2008, samt *fogas* till 2 § en ny 13 punkt, i stället för den 13 punkt som upphävts genom lag 1357/2014, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas inte på direktstöd till jordbrukare som beviljas jordbruket och trädgårdsodlingen och som helt finansieras av Europeiska unionen och inte heller på stöd som betalas enligt lagen om finansiering av landsbygdsnärings (329/1999), lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007), lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnärings (986/2011), skoltlagen (253/1995), lagen om stödjande av landsbygds utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 (/) eller lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling (/).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

3) *ung jordbrukare* en person som avses i 12 § 1 mom. i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare (/),

13) *jordbruksmark* jordbruksmark som avses i 2 § 10 punkten i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare,

Betänkande JsUB 14/2022 rd

14) *jordbruksverksamhet* på en gårdsbruksenhet förekommande odling av jordbruks-, trädgårds- och energigrödor, framställning av husdjursprodukter, hållande av produktionsdjur, hästhushållning, renskötsel, biodling, träda samt verksamhet som avses i artikel 4.2 a och artikel 4.2.b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2015 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013.

3 §

Sökande

Stöd som är avsedda för unga jordbrukare kan beviljas fysiska personer eller grupper som dessa bildar. Stödet beviljas för fem stödår, förutsatt att ansökan om stöd för unga jordbrukare har lämnats in inom fem år från det att jordbruket etablerades. Om sökanden är en sammanslutning ska en eller flera unga jordbrukare ha bestämmanderätten i sammanslutningen. Andra grupper kan beviljas stöd endast om alla jordbrukare, medlemmar eller delägare är unga jordbrukare.

5 §

Tillämpning av andra bestämmelser

Utöver vad som föreskrivs i denna lag iakttas vid beviljande, betalning, återkrav, rättelse, tillsyn och ändringssökande i fråga om stöd lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (/).

9 §

Stöd för växtproduktion

Stöden för växtproduktion fastställs på grundval av odlingsarealen för eller produktionsmängden av den växt som odlas. Stödformen och nivån på stödet per enhet fastställs i enlighet med på vilket stödområde jordbruksmarken är belägen.

Förutsättningar för beviljande av stöd för växtproduktion är att

1) den sökande besitter minst fem hektar jordbruksmark eller, när det är fråga om stöd för enskilda trädgårdsväxter, minst en hektar jordbruksmark som används för odling av trädgårdsväxter, och att arealen anges i stödansökan för stödåret i fråga,

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om stödberättigande växter, stödformer och stödtyper i fråga om vilka de miljövillkor som avses i 2 mom. 4 punkten ska tillämpas, om innehållet i dessa miljövillkor samt om övriga villkor för stöd och om grunderna för fastställande av stöd. Genom förordning av statsrådet föreskrivs dessutom om en exaktare definition av jordbruksmark, om hur bas- och jordbruksskiften bestäms och om minimistorleken för dem, om besittningstiden,

Betänkande JsUB 14/2022 rd

om odlingssätt som beaktar produktionsförhållandena på orten samt om skötselkraven för träda och annan åker som inte odlas.

10 §

Stöd för husdjursskötsel

Förutsättningar för beviljande av stöd för husdjursskötsel är att

1) den sökande besitter minst fem hektar jordbruksmark och att arealen anges i stödansökan för stödåret i fråga, samt

10 e §

Beviljande av från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning

Från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning beviljas enligt den fastställda referenskvantiteten för svin- och fjäderfähus hållningen. För beviljande av stöd förutsätts att djurenhetstätheten på sökandens gårdsbruksenhet under ett stödår är minst 0,35 djurenheter inom svin- och fjäderfähus hållning per hektar jordbruksmark och att sökanden besitter minst fem hektar som angetts i stödansökan för det aktuella stödåret. Om djurenhetstätheten vid tidpunkten för fastställande av stödet på grund av eldsvåda eller djursjukdom eller av någon annan motsvarande av den sökande oberoende orsak temporärt är mindre än den undre gränsen för djurenhetstätheten, kan stöd för stödåret i fråga beviljas på basis av referenskvantiteten. Om sökanden har beviljats undantag enligt 27 § 2 mom. för 2007 eller om det 2007 var fråga om en sådan situation som avses i 10 § 3 mom., används som kalkylerad areal jordbruksmark fem hektar vid bedömning av förutsättningarna för beviljande av stöd. Vid beräkning av djurtätheten kan beaktas den areal jordbruksmark eller de stödberättigande djur som en sökande med bestämmanderätt i ett företag i sammanslutningsform har i sin besittning. Bestämmelser om vilken dag som är avgörande när den areal som avses ovan ska bestämmas utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Påföljder vid försening

Om en ansökan om stöd för växtproduktion och stöd som beviljas för växthusproduktion, lagring av trädgårdsprodukter och lagring av skogsbär och skogssvamp är försenad, sänks stödet med en procent för varje arbetsdag som ansökan är försenad. Stöd beviljas inte, om ansökan är mer än sju kalenderdagar försenad.

Om en anmälan om lagermängderna i fråga om stöd som beviljas för lagring av trädgårdsprodukter är försenad, sänks för den anmälan del den lagermängd som utgör grund för beviljandet av stödet med en procent för varje arbetsdag som anmälan är försenad. Om anmälan är mer än sju kalenderdagar försenad, anses den lagermängd som gäller vid anmälningstidpunkten vara noll.

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Om en ansökan som gäller stöd för husdjursskötsel är försenad, sänks det antal djur som utgör grund för beviljandet av stödet med en procent för varje arbetsdag som ansökan är försenad. Stöd beviljas inte, om ansökan är mer än sju kalenderdagar försenad. Förskott på stöd betalas inte, om ansökan om förskott på stöd är försenad.

Om en ansökan som gäller från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning är försenad, sänks stödet med en procent för varje arbetsdag som ansökan är försenad. Stöd beviljas inte, om ansökan är mer än sju kalenderdagar försenad. Förskott på stöd betalas inte, om ansökan om förskott på stöd är försenad.

— — — — —

25 §

Ändring eller återtagande av ansökan

På ändring och återtagande av ansökan om stöd i fråga om stöd enligt 9 § och 10 § tillämpas vad som föreskrivs i 14 § i verkställighetslagen.

En ansökan om stöd eller anmälan som gäller andra stöd än de som avses i 1 mom. kan på eget initiativ ändras eller återtas helt eller delvis så som föreskrivs i 13 § 1–3 mom. och 14 § 3 mom. i verkställighetslagen. Om sökanden redan har underrättats om tillsyn och den genomförda tillsynen föranleder tillsynspåföljder, kan ansökan om stöd eller en anmälan som gäller stöd inte ändras eller återtas.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om de i 2 mom. avsedda tidsfristerna för ändring eller återtagande av ansökan eller anmälan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande JsUB 14/2022 rd

Helsingfors 11.11.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Markku Eestilä saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Satu Hassi gröna
medlem Mikko Lundén saf
medlem Anders Norrback sv (delvis)
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Juha Pylväs cent
ersättare Tiina Elo gröna
ersättare Janne Sankelo saml
ersättare Mikko Savola cent (delvis)
ersättare Katja Taimela sd.

Sekreterare var

utskottsråd Susanna Paakkola.